

izhajajo ob 4. jutroja.

Stane mesečno Din 40.—, za tri
mesece Din 120.—, za pol
leta Din 240.—, za leto Din 480.—.

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica št. 117, 1. s/p.
Telefon št. 3075 in 3076, pomoči tudi
št. 3074.

Recepti se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Uredništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 117. — Telefon št. 3075.

Uredništvo oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 117. — Telefon št. 3076.

Podružice: Maribor, Aleksandrova
ulica št. 13. — Celje, Aleksandrova cesta
—

Razn. pri poštnem (okl. zavodi): Ljubljana
št. 11.433. — Praha št. 11.433. —
Wien, Nr. 105.341.

Ljubljana, 6. decembra

Prve napovedane represalije Korošceve vlade proti Zagrebu so se že začele. Da pa se bo moglo kasneje morda še bolj pritiskati, kakor bo to kazalo mogotcem v Beogradu, je bilo treba postaviti na najvišje vladno mesto v Zagrebu poslušnega moža. Dana je iznenadila javnost vest, da je za vršila dolžnosti velikega župana v Zagrebu imenovan g. Vojislav Maksimović, aktivni artiljerijski polkovnik.

S tem ukazom je dr. Korošec kot notranji minister eklatantno kršil zakon. Pa tudi minister vojske in morarice, general Hadžić, ki te dni rožlja s sabljo, katera stane narod letno skoraj tri milijarde dinarjev, je skriv, ker dovoljuje uporabo aktivnega častnika za nezakonito dejanje. G. polkovnik ni postavljen za velikega župana, ni postal civilni uradnik; on je še nadalje oficir in bo prejemal oficirsko plačo, ako se ne bo našel v Glavni kontroli kdo, ki bo uvidel da uporaba aktivnih oficirjev na mestih velikih županov ni posej, za kojega sme biti komandiran aktiven častnik in mu morajo biti vsled tega prejemki ustavljeni.

Zvanje »vršila dolžnosti velikega župana« ni predvideno v uradniškem zakonu in ne v zakonu o obč. upravi. Vodenje dolžnosti se lahko začasno izroči uradniku nižjega zvanja in položaja, a za vršila dolžnosti nihče ne more biti imenovan, najmanj pa mož, ki za samo »dolžnost« nima zakonite kvalifikacije. Tak posej se lahko izroči nižjemu uradniku iste stroke za višje mesto začasno s rešenjem kompetentnega šefa. Ukaz za g. Maksimovića je upravni nonsens, zaradi katerega spada dr. Korošec pod obtožbo.

Veliki župani morajo biti le pravniki in izjemoma možje iz svobodnih profesij (do l. 1930) nikdar pa oficirji, a še manj aktivni oficirji.

Podpis g. Maksimovića bo na vseh aktih neveljaven. Hrvati niso Makedonci, o tem se bodo gospodje kmalu prepričali. G. Maksimović je polkovnik, ni pa veliki župan. Nihče ni dolžan da kot takega priznati, pa tudi ne kot »vršila dolžnosti«.

G. Maksimović pravno ni šef civilne uprave v Zagrebu.

O tem se bomo v kratkem prepričali. Če bi bilo drugače, jutri lahko g. Korošec pošlje kaplana iz Črnega vrha ali pa — kakaj ne — prednico III. reda sv. Frančiška za vršila dolžnosti velikega župana v Zagrebu. Prav z isto pravico in po istem »zakonu sile«, s katerim eksponira vrlega, zmoglega in doslej neomadeževanega oficirja v borbo, v kateri mora nastupati.

General g. Hadžić, ki to dopušča, je z današnjim dnem v vsej javnosti mnogo izgubil. Če bo minister vojne izročal oficirje dnevnim politikim, tako da bodo ne krivi ne dolžni izpostavljeni odtu mase in bodo mesto na polju časti in slave zasedali policijska mesta, bo kmalu zaman od nas zahteval, da armado smatramo za nadstrankarsko institucijo. Tako kakor dopušča g. Hadžić, je vojska rezervoar, iz katerega se lahko po mili volji postavlja vse. G. Hadžić ki dovoljuje, da je g. Maksimović tudi danes še aktiven oficir, se je pregrešil proti vojski ravno tako kakor g. Korošec.

Ko je bil za ministra železnice postavljen aktiven general, je SLS na usta g. Korošča dala izjavo, da zato ni vstopila v vlado, ker ne more pustiti, da je na civilnem mestu aktiven oficir. Par mesecev nato je ista SLS s tem aktivnim generalom bila v vladi. Danes namešča šef iste SLS aktivne oficirje protizakonito v policiji. SLS pada od stopnje do stopnje.

Prvi strel g. Korošča proti Zagrebu je zelo ponesrečen. Nikogar ne bo oplašil, vzbudil bo le ogorčenje, ljudstvo pa poreče, ako se oni, ki imenujejo najvišje funkcije, ne drže zakonov, zakaj naj se jih mi? Ta logika je tako človeška, da je proti njej vsako dokazovanje nemogoče.

Gospoda v Beogradu se naprej igra z ognjem. Če bo na potem kje vzplamtelo, bo vse ogorčeno. Zdi se, kakor da se je pamet s habsburške rezidence iz l. 1918 naselila letos v Beogradu.

Kritična situacija v Beogradu

Davidovičevci zopet groze z demisijo

Silno so ogorčeni radi zagrebških sprememb. — Celodnevna posvetovanja in pogajanja. — Nove Korošceve obljube demokratom

Beograd, 6. decembra. Vpokojitve zagrebškega velikega župana dr. Zrelca in militarizacija civilne uprave v zagrebški oblasti je rodila v Beogradu povsem nepričakovan rezultat. Ukrep notranjega ministra je izzval v političnih krogih splošno presenečenje, a v vseh treznih krogih pravceto ogorčenje. Prav posebno presenečeni so bili pristaši Ljube Davidovića, ki so vse do zadnjega zagovarjali zmerno politiko do Zagreba in ki so se najodločnejše protivili nameram Vukičevićevih ekstremistov v vladi. Ukrep notranjega ministra je presenetil davidovičevce tembolj, ker je bila šele za danes dopoldne sklicana konferenca šefov vladnih skupin, da se posvetujejo o nadaljnjih korakih. S tem, da je dr. Korošec na lastno pest in kar preko noči izvršil te dalekosežne izpremembe v Zagrebu, je postavil davidovičevce in ostale zagovornike zmernе politike pred gotovo dejstvo.

Nov ultimatum davidovičevcev?

Ko so novinarji davi vprašali Ljube Davidovića za mnenje, jim je ta odkritno priznal, da o odloku dr. Korošča ni imel niti pojma in da je sam nahojo presenečen. Davi je Davidović najprej sklical sejo vodstva demokratske stranke. Konferenca je trajala eno uro in se je nato nadaljevala v kabinetu ministra javnih del dr. Angeličevića. Na tej konferenci je bilo definitivno formulirano stališče, ki ga je imel zastopati Ljuba Davidović na poznejši konferenci šefov četvorne koalicije. Davidović je dobil naročilo, naj zahteva takojšnje razveljavljenje ukaza o spremembah v Zagrebu, ker bodo demokratski ministri prisiljeni k odstopu, ako se to ne zgodi.

Ob 10. so se sestali h konferenci dr. Korošec, Vukičević in Ljuba Davidović dočim Spaho, ki je odsoten iz Beograda, ni bil navzoč. Konferenca šefov četvorne koalicije je trajala do 12.

Dopoldansko posvetovanje šefov vladne koalicije

Okrog poldneva se je trdilo v političnih krogih, da razpravljajo šefi četvorne koalicije o ostanki celokupne vlade. Zunanji minister dr. Marinković, ki je že deli časa bolan, se je ob 11. nepričakovano pojavil v vladnem predststvu.

Iz vladnega predststva, kjer se je vršila konferenca šefov četvorne koalicije, je prvi odšel Ljuba Davidović. Bil je skrajno nerazpoložen in rezerviran. Novinarjem je na vsa vprašanja osorno odgovoril:

»Ne morem nič reči. Stvar se tiče vlade, pa vprašajte g. Korošča.«

»Govori se, g. predsednik, da vi niste vedeli za sinočni ukaz.«

»Res je, nisem vedel in me je to silno presenetilo.«

»Ali je res, da zahtevate vi demisijo celokupne vlade?«

Davidović se je izognil odgovoru in samo prikimal z glavo, kar so smatrali vsi novinarji za potrditev. Novinarji so še nadalje spraševali g. Davidovića, ki pa se je dosledno izogibal vsakemu odgovoru.

Opoldanska avdijenca dr. Korošča

Tudi Velja Vukičević, ki je za Davidovičem prišel iz kabineta ministrskega predsednika, ni hotel dati nikakih izjav. Prav tako je bil tudi dr. Korošec do skrajnosti rezerviran. Iz vladnega predststva je odšel takoj v dvor, kjer je bil sprejet v avdijenco.

Pred odhodom na dvor je dr. Korošec na vprašanje novinarjev, ali je pričakovati že v prvih popoldanskih urah kako odločitev, samo zamahnil z roko in kratko pristavil: »Ne!«

Popoldanski dogodki

Beograd, 6. decembra, p. Tudi popoldne je bila glavna pozornost političnih krogov posvečena zdržanju demokratov, zlasti pa vprašanju, ali bodo ostali na svojem stališču, ki so ga dopoldne označili na konferenci šefov vladnih skupin. Od 5. do 6. popoldne se je vršila v kabinetu ministra za javna dela seja vodstva demokratske stranke, ki so u do 6. pristojovali tudi demokratski ministri, nakar so odšli na sejo ministrskega sveta, ki se je ob tem času pričela. Na seji ministrskega sveta se je razpravljalo predvsem o notranjem političnem položaju.

Po odhodu demokratskih ministrov na sejo ministrskega sveta se je moglo od demokratov doznati, da vztrajajo v celoti na stališču, ki ga je dopoldne zavzel Ljuba Davidović, in sicer, da se v ultimativni obliki zahteva, naj se ako še tekom današnjega dne razveljavita ukaza o upokojitvi bivšega velikega župana dr. Zrelca v Zagrebu ter o imenovanju polkovnika Vojina Maksimovića za vršila dolžnosti velikega župana v Zagrebu. Demokrati povdarjajo, da pomenjati ta ukaza nelojalnost napram njim, ker šefi demokratske stranke niso bili obveščeni o tako važnem koraku. Povdarjajo, da pomenja to zlasti nelojalnost od strani dr. Korošča in ako se storjeni korak nocoj ne popravi, bodo vztrajali pri svoji zahtevi in v tem primeru bodo demokratski ministri podali ostavko.

Kot zanimivost se nagaša, da je zunanji minister dr. Marinković, čeprav je bil bolan, danes vstal in prišel na sejo, bržkone zaradi tega, da b otežkočil položaj Ljube Davidovića. Ko so demokratski ministri odšli s seje v predsedništvo vlade, je vodstvo demokratske stranke nadaljevalo posvetovanje, pričakujoč povratek demokratskih ministrov s seje ministrskega sveta.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 6. decembra p. Po odhodu demokratskih ministrov je vodstvo demokratske stranke nadaljevalo posvetovanje. Kakor se zarijuje, vztrajajo demokrati na svojem stališču, da nikakor ne morejo dopustiti, da se izvajajo taki udari, kakor je imenovanje polkovnika Maksimovića za velikega župana v Zagrebu. Na to imenovanje ne morejo pristati, ker polkovnik Maksimović nima niti kvalifikacije za sreškega poglavarja, še manj pa za velikega župana, zlasti v Zagrebu. On je sicer dober oficir, odličan zgodovinar, ni pa za tako mesto. Ako se to ne popravi, nima več smisla še nadalje vzdržati sedanje vlade četvorne koalicije.

S takim naročilom so demokratski ministri odšli na sejo ministrskega sveta. O seji je bil izdan naslednji komunikat:

Na današnji seji ministrskega sveta se je vršila izčrpana debata o d. g. dkih in položaju v Zagrebu. Po politični debati so se reševale resorne stvari.

Demokratski ministri so po seji ostali še dalje časa na posvetovanju v kabinetu dr. Šumenkovića. Pozneje so izjavljali, da bodo jutri o stališču dr. Korošča in radikalov obvestili Ljubo Davidovića ter nato sprejeli potrebne sklepe. Demokrati zatrjujejo, da je križa odgovodna samo do jutri, ker hočejo prej obvestiti Davidovića o gotovih obljubah, ki so jih dobili od dr. Korošča.

Po seji ministrskega sveta je dr. Korošec poslal Ljubi Davidoviću pismo, v katerem obljublja razčiščenje odnosov med vladnimi strankami ter sporoča, da so radikali pripravljeni pristati na rešitev vprašanja dalmatinskega agrara.

Program polkovnika Maksimovića

Beograd, 6. decembra p. Med sejo ministrskega predststva je prišel v predsedništvo vlade novomenovani vršilec dolžnosti velikega župana v Zagrebu polkovnik Vojin Maksimović, da bi prejel od predsednika vlade dr. Korošča pred svojim odhodom v Zagreb potrebna navodila. Polkovnik Maksimović je v predsedstvu vlade zbranim novinarjem izjavil:

»Vojak sem in imam dolžnost, da izvršim svoje posle, kakor zakon zahteva v slavo domovine in našega kralja. Eto, to je deviza mojega dela.«

Po seji ministrskega sveta se je polkovnik Maksimović dalj časa razgovarjal z dr. Korošcem. Ko je odhajal, so ga novinarji vprašali, kdaj odpotuje v Zagreb; odgovoril jim je, da še ne ve.

Protest zagrebških davidovičevcev

— Zagreb, 6. decembra. Nenavadna vpokojitev velikega župana dr. Zrelca je najbolj presenetila tukajšnje davidovičevce. Med njimi vlada radi tega ukrepa vlade silno ogorčenje. Danes dopoldne so sklicali sejo oblastnega odbora, po kateri je bil poslan Ljubi Davidović radi vpokojitve dr. Zrelca brzojavni protest s prošnjo, naj zavstavi vse svoje moči in zahteva takojšnje reparacije. V brzojavni rotiljo g. Davidovića, naj za vsako ceno odvrne odgovornost od demokratske stranke, ki bi postala sicer absolutno nemogoča v vseh prečanskih krajih.

Pribečević in Maček o imenovanju polkovnika Maksimovića za namestnika vel. župana

Včerašnja seja vodstva KDK. — Odmev sprememb na zagrebškem velikem županstvu. — Nezaupnica dr. Korošcu. — Skopje in Zagreb

Zagreb, 6. decembra, n. Danes se je v sabornici vršila redna seja izvršiteljnega odbora KDK, ki so prisostvovali predsednika Pribečević in dr. Maček in trije člani odbora. Sea je trajala do dveh popoldne. Po »črni« seji je Pribečević povedal novinarjem:

»Razpravljali smo o dejstvu da je bil postavljen aktivni polkovnik Maksimović za vršila dolžnosti velikega župana. Bili smo vsi soglasni v presojanju dogodkov, a potrebne sklepe boste še pravočasno zvedeli. Vsako morete zapisati, da nas nič ne bo našlo ne pripravljenosti.«

Dr. Maček pa je novinarjem rekel: »Vlada je izjavila, da bo postopala strogo po zakonu. In zato je imenovala za namestnika velikega župana aktivnega oficirja, ker ta menda naboje pozna zakone. Ni se ozirala niti na manj na to, da je še samo to imenovanje protizakonito. Protizakonito je v prvi vrsti zato, ker po zakonu o obč. upravi ne obstoja institucija namestnika velikega župana, a v drugi vrsti zato, ker dotični gospod nima po zakonu predpisane kvalifikacije za velikega župana. Toda videli bomo kako bo sedaj funkcionirala uprava. Uverjen sem, da bo vsak advokat, kadarkoli nanese prilika, da vloži pritožbo proti kakemu rešenju tega županskega namestnika na upravno sodišče. V tej pritožbi v prvi vrsti povdarim, da je odločba protizakonita, ker jo je izdal nekdo kot veliki župan, ki nima kvalifikacije, da vrši to funkcijo. To imenovanje je v ostalem zelo zanimivo tudi zaradi tega, ker se iz nje vidi, koliko moči ima predsednik vlade in minister notranjih del doktor Korošec. Bivši veliki župan dr. Zrelc mu je predal demisijo. Korošec pa je pozval v Beograd, in se z njim poravnal. Dr. Zrelc se je vrnil v Zagreb, a medtem ga je ignorirajoč predsednik vade in notranjega ministra upokoil nemara Žika Lazčević. Kmečko-demokratski koaliciji to imenovanje vojaške osebe za namestnika velikega župana samo konvenira, ker je to pred vsem kulturnim svetom nov dokaz, da imamo prav, ko trdimo, da svetovna vojna, namesto da bi bila evronejziral Balkan, zdaj polagoma balkanizira Evrono. Žal se v teh desetih letih ni posrečilo, da se Skopje vsaj nekoliko izenači z Zagrebom. Nemara pa ni v Beogradu zaradi tega mislilo, da je treba sedaj Zagreb izenačiti s Skopljem? Hudo se bodo prevarili!«

Odmev v Splitu

Split, 6. decembra 6. Vest o usodnih izpremembah v Zagrebu je napravila na tukajšnje meščanstvo globok vtis ter izzvala splošno razburjenje. Oblastni poslanci HSS v splitski oblasti so izrazili želje, naj bi vse prečanske oblasti zavzele primerno stališče k imenovanju voje osebe za velikega župana v Zagrebu. Na inicijativu splitske oblastne skupščine bo sklican sestanek vseh prečanskih oblasti, v katerih imajo Hrvati večino, da razpravljajo o težkem položaju hrvatskega naroda ter skleno o ukrepih v odgovor na postopanje vlade. V teh krogih menijo, da hoče vlada na ta način pokazati mozemstvu, da je nezadovoljstvo Hrvatov omejeno samo na eno oblast. To namero vlade je treba razkrinkati ter pred vsem svetom ugotoviti, da ves narod, vsi Hrvati in Srbi v prečanskih krajih, ne odobrava jo beogradskega režima.

Priprave za novo pomorsko razorožitveno konferenco

Debata o Brittenovem predlogu v ameriški pomorski komisiji. Pomorske odnose med Ameriko in Anglijo je treba na vsak način čimprej rešiti

Washington, 6. decembra d. Predsednik mornariške poslanske zbornice Britten je prečital včeraj pismo, ki ga je prejel od angleškega ministrskega predsednika Baldwin kot odgovor na svoj znani predlog glede ureditve odnosov med Anglijo in Ameriko na morju. Njegov predlog, ki ga je poslal Baldwin brez vednosti vlade, je izzval v ameriških krogih veliko razburjenje. Tekom debate, ki jo je sprožil neki interpellant v pomorski komisiji, je bila sprejeta resolucija, ki so jo predlagali demokrti. Resolucija zahteva, naj se v vseh kategorijah vojnih ladij ohrani razmerje 5:5:3, kakor da ga je predlagala in zastopala Amerika pri sklepanju washingtonske pomorske pogodbe, doslej samo za vojne ladje nad 10.000 ton. Britten je bil mnenja, da bo njegova prepiska z Baldwinom dovedla do nove pomorske konference med Anglijo, Francijo, Japonsko, Italijo in Ameriko. Britten je v seji naglasil, da si bo z vsemi sredstvi prizadeval, da pospeši sklicanje take konference, ker je prepričan, da je treba to vprašanje v izogib nadaljnjih komplikacij v bodočnosti za vsako ceno čim prej rešiti.

Odmev predsedniških volitev v Avstriji

Vse stranke pozdravljajo novega predsednika Miklasa kot delavnega in objektivnega moža

Dunaj, 6. decembra d. Novozvoljeni predsednik avstrijske republike Wilhelm Miklas je včeraj takoj po izvolitvi položil prisego na ustavo v roke predsednika zvezne skupščine dr. Elderscha. 12 t. m. bo prevzel Miklas vodstvo državnih poslov od dr. Hainisch.

Predsednik dr. Miklas je star 56 let. Rojen je bil 15. oktobra 1872 kot sin poštnega uradnika v Kremsu. Posejal je benediktinsko gimnazijo v Seitenstettenu, nakar je na dunajski filozofski fakulteti dovršil svoje profesorske studije za nemščino in zgodovino. Kot profesor je služboval na različnih gimnazijah v Trstu, naposled pa je stalno bil nameščen kot gimnazijski ravnatelj v Hornu, katero mesto je zavzemal do leta 1924, ko je stopil v pokoj.

Leta 1907 je bil izvoljen v dunajski parlament, ki mu je pripadal vse do prevrata kot poslanec krščanske socialne stranke. Deloval je v raznih parlamentarnih odsekih in je bil večkrat tudi član avstroogrskih delegacij. Po prevratu je bil v februarju 1919 izvoljen v avstrijsko ustavotvorno skupščino in je od istega leta nekaj časa tudi podtajnik za vere. Pri volitvah v letih 1920, 1923 in 1927 je bil ponovno poslanec svojega starega okraja na Nižje Avstrijskem. Novembra 1923 je bil izvoljen prvič za predsednika Narodnega sveta. To mesto je zavzemal do izvolitve za predsednika republike.

Po zapirgisi se je vršila seja kluba krščanskih socialistov, na kateri je predsednik kluba podkancelar Fink v toplih besedah čestital novemu predsedniku, ki se je nato poslovil od svojih tovarišev ter jih prosil, naj ga tudi na njegovem bodočem mestu podpirajo.

Velenjemci ki so glasovali proti Miklasu oodno so svojo kandidata so obljavili takoj po končanih volitvah komunicie v katerem naglašajo, da glasovanje pri volitvah ni bilo izraz katerega nezaupanja. Tudi oni na podlagi svojih dolgoletnih izkušenj cene

in spoštujejo dr. Miklasa in ga bodo kot predsednika republike po svojih najboljših močeh podpirali.

Vsi današnji listi prinašajo simpatično pisane članke o novem predsedniku, povdarjajo, da se je oseba novega predsednika, z izvolitvijo samo dvignila nad vse strankarske spore. Tudi glasilo socialnih demokratov »Arbeiter Zeitung« posveča simpatično pisan članek Miklasu in naglašja, da si je že kot petletni predsednik Narodnega sveta s svojo delavnostjo in objektivnostjo osvojil spoštovanje svojih političnih nasprotnikov. Kljub vsemu spoštovanju pa je treba vendarle povdariti, da socialisti niso želeli na predsedniškem mestu krščanskega socialca marveč moža, ki bi stal izven vseh strank ter bi v enaki meri zastopal celoto naroda.

Komentarji pariških listov

Pariz, 6. decembra. s. Pariško jutranje časopisje se bavi obširno z izvolitvijo avstrijskega zveznega predsednika Miklasa. Konservativni »Gaulois« porablja to priliko za splošno obravnavo avstrijskega vprašanja. List priznava v prvi vrsti neomejeno moralno avtoriteto zveznega kancelarja dr. Seipila in meni nato, da bi lahko Avstrija neovirano in celo srečno živeła. V tem postulu pa kaže avstrijski narod malo dobre volje. Za presojo, kako globoko je narod prepričan o združitvi z Nemčijo, zadostja omeniti reakcijo, ki jo je izzval optimistični govor zunanjega ministra Brianda v avstrijskem in nemškem tisku. Popolnoma javno povdarjajo socialisti in nacionalisti načelo sameodločbe narodov.

Furtwängler ostane v Berlinu

Dunaj, 6. dec. d. Pogajanja, ki jih je vodila dunajska državna opera s berlinskim umetnikom Furtwänglerjem, so se razbila. Furtwängler je po temeljitih razgovorih s svojimi berlinskimi prijatelji odklonil dunajsko ponudbo in ostane še nadalje v Berlinu.

Fašistična zunanja politika

»Našega sovražstva se je treba bati, naše prijateljstvo pa spoštovati.« — Ratifikacija prijateljske pogodbe med Italijo in Turčijo

Rim, 6. decembra. s. Zbornica je včeraj razpravljala o italijansko - grški nevtiraliteti in primerjalni pogodbi z maja 1928, ki se bavi tudi z ureditvijo razsodišnega postopanja. Koncem debate je povdaril ministrski predsednik Mussolini, da so bili njegovi razgovori s turškimi zunanjimi ministromi meseca maja v Milanu popolni. Vlade vseh držav na svetu bi morale vedeti, da se je treba v boju našega sovražstva bati, naše prijateljstvo pa spoštovati. Ker turška vlada ve, da lahko računamo na popolno lojalnost fašistične vlade, se bo sodelovanje teh držav zapopolnilo do najdalekosežnejše oblike. »Kakor vi-

dite, ne pomeni naš imperijalizem nikakoga ogrožanja drugih narodov. Naša zveza je zveza mirovne ekspanzije, ki jo morajo vsi spoštovati, ker je simptom in potreba življenja. Hočemo sodelovati z vsemi onimi narodi, ki hočejo sodelovati z nami, posebno s onimi ob Sredozemskem morju. Koncem svojega govora je pozval Mussolini zbornico med živahnim odobravanjem poslancev, naj izreče predsedniku turške vlade in turškemu narodu pozdravne simpatije. Poslanci so se v znak soglasja dvignili s sedežev. Nato je bila pogodba z 223 proti petim glasovom sprejeta.

Preiskovalni zapor proti Gani begu

Preiskovalni sodnik je odredil radi suma soudeležbe pri umoru Bebija preiskovalni zapor proti Gani begu. — Poostrene mere proti emigrantom

Praga, 6. decembra s. Kakor izve »Bohemia«, je odredil preiskovalni sodnik v zadevi umora Alkibijada Bebija preiskovalni zapor proti Gani begu. Zaradi atentata Ukrajinka Tacuka na poljskega generalnega konzula in atentata pred poročnim sodiščem na Albanca Bebija je praska policija uvedla oštrše mere proti emigrantom. Iskanje raznih tajnih organizacij pa je izredno oteženo, ker so člani teh organizacij

strogo disciplinirani in se morajo bati maščevanja, ako bi medsebojno kogarkoli izdali. Kljub temu se je posrečilo policiji že ugotoviti, da so v Češkoslovaški tri ukrajinske organizacije. Albanske tajne organizacije dosedaj ni bilo mogoče najti. Že dejstvo samo, da je začela policija iskati tajne organizacije, bo najbrže povzročilo, da bodo te organizacije začasno prenehale delovati.

Stabilizacija romunske valute

Narodna banka je dobila v Berlinu 75 milijonov za jačanje leja. Pogajanja za stabilizacijsko posojilo v Parizu

Bukarešta, 6. decembra d. V vladnih in finančnih krogih smatrajo, da je inozemska spekulacija proti tečaju leja samo prehodnega značaja. Kakor se izve iz krogov, ki so blizu finančnemu ministru, se je spekulacija poslužila najbrže tendencioznih in pesimističnih poročil, ki so bila v zadnjem tednu razširjena po inozemskem časopisu. Ker je dosegel Raducanu pri svojih pogajanjih v Berlinu popoln uspeh, bo Narodna banka lahko bolj kot kdaj prej podprla lejev tečaj. Raducanu se je posrečilo doseči likvidacijo 75 milijonov mark, od katerih bo Narodna banka takol dolo-

čila 30 milijonov za stabilizacijo leja. Ravnotežje v prihodnjem proračunu je popolnoma zagotovljeno. V soboto se bo Raducanu vrnil v Bukarešto.

Včeraj se je odpeljal državni tajnik Lugosanu v spremstvu pravnih in finančnih strokovnjakov v Pariz, da zaključi pogajanja z Blairovo skupino o stabilizacijskem posojilu. Vladni krogi so veselo optimistični in računajo, da bodo pariška pogajanja kmalu končana. Lugosanu sam se je pred odhodom izrazil zelo zadovoljivo o izgledih svojega potovanja v Pariz.

Konflikt med madžarskimi monarhisti

Odmev razkritij poslanca Györkyja o Albrehtovi propagandi. Krščanski socialci se boje za Otona.

Budimpešta, 6. dec. Socialnodemokratski poslanec Györky, ki je na včerajšnji seji parlamenta trdil, da je nadvojvoda Albreht na nekem banketu v Debrečinu izjavil, da bo postal v dveh letih madžarski kralj, je objavil danes v listih izjavo, da bo o tej zadevi še enkrat govoril pred parlamentom. Takrat bo proti uradnemu demantiju sporočil nove podrobnosti, ki bodo dokazale resničnost njegovih izjav.

Györkyjeve izjave so izzvale posebno v krščansko - socialno - gospodarski stranki, ki je koalirana z vlado, veliko razburjenje. Glasilo stranke »Uj Nemzedek« obavlja danes senzacionalen uvodnik, v ka-

terem izjavlja, da bo moral sedaj uradnemu demantiju slediti kategorični demant nadvojvode Albrehta, ki mora jasno izjaviti, da ni, v zvezi s kritizirano propagando, ki se vodi za ustoličenje njegove osebe na madžarski prestol in da ne terja nikakih pravic na madžarski prestol. Če bi se nadvojvoda Albreht ne odločil za to izjavo ter še nadalje dal svoje ime za nevarno propagando, je treba smatrati, da to propagando sam odobrava. V tem primeru bi moralo 100.000 Madžarov, ki so zvesti ustavi, izjaviti, da smatrajo vsakogar, ki si lasti pravico do prestola legitimnega kralja Otona, za uzurpatorja.

Chamberlain o odnošajih z Nemčijo

Vprašanje predčasne izpraznitve Porenja je zadeva pogajanj in sporazuma. — Anglija se bo držala sklenjenih pogodb, ki vežejo i Nemčijo i zaveznike.

— London, 6. decembra. Na današnji seji spodnje zbornice je stavil poslanec delavske stranke Wegwood na zunanjega ministra Chamberlaina vprašanje, ali je resnica, da se je Anglija postavila na stališče, da mora plačati Nemčiji reparacije v zlatu, ako hoče, da se izprazni Porenje. Chamberlain je opozoril Wegwooda na svojo ponedeljkovo izjavo glede interpelacije člana 431. versailleske pogodbe. Njemu ni znano, da bi Francija izjavila, da stoji bivši zavezniki na stališču, da bi le izvedba načrta za progresivno likvidacijo nemških reparacij jamčila odpravo vojaške kontrole v Porenju. Na vprašanje poslanca delavske stranke Thurtlea, ali so je

v vprašanju zasedbe Porenja oziralo na svojetasno poročilo, ki so ga podpisali Wilson, Clemenceau in Lloyd George in ki je bilo izdano leta 1919, v pojasnilo čl. 431. mirovne pogodbe, je Chamberlain izjavil, da se je tako tudi postopalo. V smislu deklaracije iz leta 1919 so sklenile Francija, Anglija, Belgija, Italija, Japonska in Nemčija 16. septembra v Ženevi, da prično uradna pogajanja glede predčasne izpraznitve Porenja. Trdno je uverjen, da se današnje njegove izjave popolnoma strinjajo z izjavami, ki jih je dal v ponedeljek, ki so se tikale odnošajev med Nemčijo in zavezniki.

Nadaljevanje pasivne rezistence na avstrijskih poštah

Dunaj, 6. dec. s. Danes je četrti dan, odkar izvajajo poštni, brzojavni in telefonski nameštenci pasivno rezistenco. Težave v poštnem prometu so postale še večje kot v prejšnjih dneh. Pri kartiranju na glavni pošti je ostalo 480 pisemskih vreč neodprtih. Tudi nekaterih listov ni bilo mogoče odpraviti.

Nagrada madžarskim falzifikatorjem

Budimpešta, 6. dec. g. Danes so se oddajale avtomobilske licence. Izmed 580 razpoložljivih licenc je bilo 250 oddanih avtomobilski, prometni družbi, čije predsednik je iz ponarejevalske afeze znan generalni ravnatelj Gabrijel Baros. Vsa javnost obsoja to postopanje. »Pester Lloyd« ugotavlja, da je dobil danes ponarejevalce frankov darilo v višini dveh in pol milijonov pengov, ker cenijo vrednost vsake avtomobilske licence na 10.000 pengov.

Železniška nesreča

Pariz, 6. dec. s. Davi je trčil na križišču železniške proge iz Bayonne v Biarritz električni vlak v tovorni vlak. Pri tem se je vozič motorjem prevrnil in sta bila razbita dva vagona tovornega vlaka. Številno žrtev še ni znano. Dosedaj so potegnili izpod razvalin dve trupli, dočim leži tretje še pod njimi. Dva železniška uradnika sta bila težko, deset potnikov pa znatno ranjenih. Domneva se, da je nesrečo povzročila gosta megla.

Snežni zameti na Tirolskem

Innsbruck, 6. decembra. Na Tirolskem in Predarlskem divjajo že več dni hudi snežni zameti. V gorovju so skoraj vsa pota zasuta s plazovi. Težja nesreča se je pripetila na cesti med Brezengem in Innsbruckom, kjer je snežni plaz zasul celo kolono avtomobilov Barnumovega cirkusa. Posrečilo se je rešiti vse zasuete ljudi, pač pa je poginilo mnogo živali cirkusa. Na Predarlskem je snežni plaz zasul kolodvor v Langenu. Trije železničarji so bili zasuti, toda reševalno osebje jih je po napornem delu osvobodilo. Železniški promet je večinoma ustavljen. Zaradi visokega snega so nekateri kraji odrezani od ostalega sveta.

Samomor zločinca pred obsodbo

Newyork, 6. dec. d. Znani newyorški velezločinec Sidney Weiss je bil danes ustreljen v sodni dvorani med razpravo. Weiss je bil obtožen ropanja in je z gotovostjo pričakoval, da bo obsojen na smrt, ker je že četrtič zagrešil slične zločine. V obupu je med razpravo potegnil iz žepa velik revolver in trikrat ustrelil. Sodni sluga, ki je bil že ranjen in še trije drugi uradniki so se vrgli na zločinca in ga po kratkem boju ustrelili. Ni še znano, kako je prišel Weiss do orožja.

Noblova mirovna nagrada letos ne bo podeljena

Oslo, 6. decembra d. Odbor Noblove ustanove pri državnem zboru je sklenil, da bo letošnja mirovna nagrada podeljena v prihodnjem letu.

Bolezen kralja Jurija se je zopet poslabšala

London, 6. decembra. d. Kraljevo zdravstveno stanje se je zopet poslabšalo. Zvečer ob 23.30 je bila prekinjena gozdba v radiju in postaja je javila, da leži kralj v težkem boju na življenje in smrt. Mrzlica se je zopet zvišala, kar je gotovi znak, da se bolezen še vedno spreminja. Telesni zdravnik je ostal zopet vso noč v gradu. Napoved v radiju je hotela občinstvo očitno pripraviti na morebitno katastrofo.

London, 6. decembra. (lo.) Nocoj ob 9.33 je bil izdan o kraljevem zdravstvenem stanju komunikacije, ki pravi, da je bolezen nespremenjena.

London, 6. decembra. (lo.) Davi ob 10.45 je bil izdan o kraljevem zdravju komunikacije, ki pravi, da je prebil kralj mirno noč. Temperatura je zjutraj nekoliko padla. Splošno se počuti kralj nekoliko bolje. Proces infekcije se je v gotovi meri lokaliziral. Komunikacije sta podpisala Stanley Hewett in Dawson of Penn. Komunikacije je zelo pomiril občinstvo, ki je bilo zadnje čase zelo vznemirjeno. Snoci sta imela zdravnik Humphry Rolleston in Farquhar Buzzard posvetovanje, ki je trajalo dve uri. Zdravnik Hewett je že četrtič ostal preko noči v buckinghamski palači.

London, 6. decembra. (be.) Zaradi bolezni angleškega kralja se zunanji minister Chamberlain najbrže ne bo udeležil zasedanja Sveta Društva narodov v Luganu.

London, 6. decembra. s. Ob štirih popoldne je bil izdan o zdravstvenem stanju kralja buletin, ki zatrjuje, da je kraljevo stanje nespremenjeno. Kot dobro znamenje se tolmači, da zadnja zdravniška poročila ne omenjajo pritožb zaradi srca. Popoldne se je kraljica odpeljala na sprehod. Waleski princ bo jutri prispel v Suez ter v soboto zvečer iz Port Saïda nadaljeval na krovu neke angleške križarke potovanje v Italijo.

Priprave za zasedanje D. N. v Luganu

Ženeva, 6. dec. g. V Luganu je vse pripravljeno za sprejem Sveta Društva narodov. Deset uradnikov tajništva Društva narodov je v ta namen odpotovalo v Lugano. Prihod Brianda pričakujejo v petek zvečer. Dr. Stresemann bo prispel najbrže v soboto. Kakor zatrjujejo, se bodo razgovori pričeli že v soboto popoldne. Več politikov bo prisostvovalo zasedanju za kulisami. Poleg madžarskega ministrskega predsednika Bethlena bosta v Luganu navzoča tudi bolgarska ministra Burov in Molov.

Prijateljska pogodba med Poljsko in Madžarsko

Te dni se je v Varšavi podpisala prijateljska in razsodišna pogodba med Poljsko in Madžarsko. Madžarski zunanji minister Velko je prišel v ta namen na Poljsko in tam se je signirala pogodba, ki odgovarja duhu modernega časa in je v polnem skladu s sodobno mednarodno politiko.

O priliki slovesnega podpisa so se vršili oficijelni pozdravi in slovesne napitnice, v katerih sta poljski zunanji minister Zaleski in Valko naglašala, kako dobri odnošaji so vladali vedno med obema državama in vladajo še danes. Nikdar zgodovine si Poljaki in Madžari niso stali v boju nasproti, nasprotno pa so se v borbi za svobodo medsebojno podpirali. Zaleski je naglašal, kako trdno je uverjen, da ne bo nikdar treba poslužiti se določb o razsodiščnem postopanju, ker bo mogoče na prijateljski način rešiti vse zadeve, ki se tičejo obeh držav. Valko se je osebno skliceval na princip pravčnosti, ki je bil ena vodilnih misli v politiki obeh držav in je naglašal, da mora biti isti princip osnova evropskemu miru.

Listi v obeh državah so komentirali v številnih člankih podpis poljsko - madžarske pogodbe. Precejšen del tega, kar se je pisalo ob tej priliki, je resnica. Poljska in Madžarska si tekom zgodovine nista nasprotovali. Tekom 19. stoletja pa sta se poljska in madžarska politika često vjemali. Poljaki v Avstriji so domala vedno podpirali oficijelno habsburško politiko, toda v revoluciji, letu 1848, so sodelovali z Madžari v borbi zoper avstrijsko reakcijo. Že to je zbližalo oba naroda, prav tako pa tudi skupno nasprotstvo do Rusije, ki je potlačila poljski upor, Francu Jožefu na poslala vojsko, ki je strla tudi odpor madžarske revolucijske armade leta 1849. Ko je pozneje prišel sporazum med Dunajem in Budimpešto, so si postali Poljaki in Madžari zavezniki v avstrijski notranji politiki.

Naposled se je poljsko - madžarsko prijateljstvo pokazalo tudi začetkom svetovne vojne, ko so poljski legionarji marširali proti Rusiji, pričakujoč od njenega poraza nacionalne osvoboditve. S katastrofalnim zaključkom velike vojne pa se je zmanjšal obseg skupnih interesov med obnovljeno Poljsko in temeljito ostrizeno Madžarsko. Le mejni konflikti med Poljsko in Češkoslovaško so sprožili tendence, ki so zahtevale sodelovanje med Varšavo in Budimpešto — proti Češkoslovačkom. Tudi so se na obeh straneh trudili, da dosežejo skupno mejo, kar pa se je onemogočilo s priključitvijo Podkarpatske Rusije ČSR. S popolnim sporazumom in pomirjenjem med Varšavo in Pragom pa je nehal na Poljskem interes za Madžare, posebno ker je ustvarjala Poljska večno tesnejše odnose z Malo antanto, osebito z njenim članom Rumunijo.

Poljska je imela sprito napetega razmerja do sovjetske Rusije interes na tem, da se Rumunija ne oslabi, kar je pomenilo kategorično zahtevo, da se interesom Male antante ne nasprotuje. Zaradi tega je morala Poljska ostati pasivna v odnošajih do Madžarske. Obe državi sta imeli svoje interese v več ali manj ločenih področjih in povsem jasna politična logika velja, da ostane tako tudi v bodoče. Komentirali nekaterih listov so sicer napovedovali, da ima Valkov posest v Varšavi namen, doseči poljsko posredovanje med Madžarsko in Rumunijo. Ali ker je čas za take akcije danes povsem nenapraven, se od eventualnega posredovanja ne more ničesar pričakovati.

Poljsko - madžarska prijateljska in razsodišna pogodba ostane sprito tega obhajen mednarodni akt brez posebnega pomena.

Prevzem proste cone v reški luki

Beograd, 6. decembra. p. Popoldne se je vršila seja zastopnikov prizadetih ministrstev zaradi prevzema pristaniške cone Thon de Revel, dela reške luke, ki nam pripade v eksploatacijo po ratifikaciji nettunskih konvencij, ki stopijo te dni v veljavo.

Milijonski dobitek razredne loterije

Zadružna hranilnica, r. z. z. o. z. v Ljubljani, javlja, da so bili včeraj izžrebani naslednji večji dobitki:

1.200.000 Din dobi srečka 84.195. Obe srečki s to številko sta bili razprodani v četrtinah.
Od teh so štiri četrtine srečke ostale v Beogradu, ena je prodana v Sarajevu, ena v Ljubljani, ena v Osljek in ena v Valjevo.
502.000 Din dobi srečka 85.017.
20.000 Din dobi srečka 99.498.
10.000 Din dobi srečki 46.119 in 120.885.
Po 10.000 Din dobi srečki 46.119 in 54.933.
Po 2000 Din dobi srečke 7130, 8089, 25721, 41102, 53568, 56727, 59534, 63029, 76363, 78528, 83140, 91282, 99498, 99854, 103676, 108452, 107236, 112308, 118308 in 124148.

Kosta Jovanović o situaciji v Zagrebu

Beograd, 6. decembra, p. Nocoj je vršilec dolžnosti predsednika beogradske občine in vpliven prvak demokratske stranke Kosta Jovanović, ki se je davi vrnil iz Zagreba, izjavil novinarjem, da je bil v Zagrebu zelo lepo sprejet in da je spoznal, da bi se mogli hitro sporazumeti, ako bi šlo z uveljavljanjem demokratskega principa. V svoji nadaljnji izjavi povdarja Kosta Jovanović upanje, da se bo vprašanje sporazuma rešilo zelo hitro in da položaj v Zagrebu ni tak, kakor ga v Beogradu opisujejo. V Zagrebu je imel več sestankov zasebnega, pa tudi političnega značaja. Z ozirom na razpoloženje, ki vlada v Zagrebu, je smatral za svojo dolžnost, da je o svojih vtisih poročal Ljubi Davidoviću, kar je storil na današnji seji vodstva demokratske stranke.

Muslimanski voditelj o zagrebških dogodkih

Sarajevo, 6. decembra, r. Danes je prispel z brzovlakom iz Zagreba narodni poslanec Salih Balić. V razgovoru z novinarji je izjavil, da je razpoloženje v Zagrebu mučno, zlasti po dogodkih 1. decembra, ki so razburili narodne mase. Ti dogodki so zapustili v Zagrebu izredno težak vtis tudi na samostojne demokrate, ki so bili pripravljeno sodelovati pri neslužbenih proslavah. Hrvati so ogorčeni na Beograd in izjavljajo, da bodo vse oštrše mere iz Beograda izzvale represalije od strani razburjenega naroda. Prvotcemberske demonstracije niso bile organizirane, temveč spontano delo poedincev. V Beogradu nimajo nobenega razumevanja za zagrebške demonstracije, ki nimajo značaja resnih narodnih uporov. Policija je zelo nerodno postopala in njena krivda je, da so se demonstracije razširile in postale krvave. Hrvati so nadalje zelo ogorčeni, ker Beograd po 20. juniju do danes ni podvezel ničesar, kar bi dalo Hrvatom zadoščenje in prožilo popravilo za vse ono, kar se je pripetilo.

Uzun - Mirkovićev naslednik

Beograd, 6. decembra p. Za komandanta divizije v Zagrebu je imenovan general Tomić, dosedanj komandant orožništva v Beogradu.

Seja Narodne banke

Beograd, 6. decembra p. Danes se je vršila pod predsedstvom guvernerja Narodne banke Ignata Bajlonija seja upravnega odbora. Generalni direktor dr. Novaković je poročal o svojem potu v Haag ter o stanju vprašanja državnih obveznic, ki se nahajajo v rokah francoskih državljanov.

Cankarjeva proslava v zagrebškem gledališču

Zagreb, 6. decembra n. O priliki proslave 10-letnice smrti Ivana Cankarja bo 11. t. m. v Narodnem gledališču vprizorjena njegova farsa »Pohušanje v dolini šestforjanski«. Nagovor na občinstvo bo imel pesnik Oton Župančič.

Pred shodom KDK v Brodu

Brod na Savi, 6. decembra n. 16. t. m. se bo vršil velik manifestacijski zbor KDK, na katerega prideta Svezborz Pribičević in dr. Maček. Za shod se vrše velike priprave in splošno vlada prepričanje, da brodski shod ne bo zaostajal za onim v Sisku. Najavljeno je zlasti mnogo ljudi tudi iz Bosne.

Drobiz z vseh strani

Buenos Aires, 6. dec. (be.) V pokrajini Santa Fé so izbruhnili na deželi veliki nemiri. Vlada je odposlala tjakaj več polkov pehote in konjenice.

Rim, 6. dec. (be.) Italijanski ministri svet je naklonil vdovi umornega podkonzula Nardinija letno častno rento v znesku 9000 lir.

Ženeva, 6. dec. (be.) Konferenca posebnih komisije za sestavo načrta glede kontrole produkcije orožja se je končala s popolnim neuspehom. Ničde od prisotnih delegatov se ni priključil k besedi razen predsednika, nemškega delegata grofa Bernstorffa.

Berlin, 6. dec. (be.) Prekoceanski polet Rohrbacha je definitivno določen na dan 2. januarja.

London, 6. dec. (be.) Angleški parnik »British Courage« gorl. Posadko je rešil nemški parnik »Uarda«.

Santiago de Chile, 6. dec. (be.) Pri mestu Talca so zabeležili nove močne potrese, ne sunke, ki so porušili še to, kar je ostalo celo od zadnjega potresa.

Newyork, 6. dec. (be.) V pokrajini Magdalena v državi Kolumbiji je prišlo na plan tih banan do velikih izgredov stavkajočih. Nad vsem ozemljem je proglašeno obsešno stanje.

Washington, 6. dec. (be.) Ameriški senat je odgodil razpravo o Kelloggovem paktu do petka, dokler se ne vrne ameriški državni tajnik Kellogg, ki bo osebno prisostvoval razpravi.

Atene, 6. decembra g. Kakor se izve iz krogov, ki so blizu vlade, bo italijanski državni podtajnik Orandi v sarkastičen čas odpotoval v Angoro ter pri tej priliki obišel tudi Atene.

Napredni Gorenjci!

V nedeljo 9. t. m. ob 3. popoldne v Solskem domu v Radovljici

velik shod KDK

Govorita nar. poslanec dr. Kramer in Ivan Pucelj ter več oblastnih poslancev KDK.

Vsi na shod!

Ekspoze ministra financ o budžetu 1929-30

Beograd, 5. decembra

Danes je finančni minister dr. Niko Subotić predložil Narodni skupščini svojo ekspozico o predlogu budžeta za leto 1929-30, in o finančnem zakonu za prihodnje proračunsko leto. Minister razlaga najprej zgodovinski razvoj naše finančne politike. Zadnjih 10 let deli tri velika obdobja. Prva doba obsega 5 budžetskih period neenakega trajanja. V drugo obdobje spadajo proračuni 1924-25. in 1925-26., tretje obdobje pa tvorijo poslednji trije budžeti, sestavljeni v dobi težke gospodarske krize, ki se je uveljavila že 1926. eta in ki traja do danes.

Predlog budžeta za 1929-30. je zadnji proračun v obdobju, v katerem so se pojavile nepravilne, ki otežavajo zdravno finančno politiko v naši državi. Urejevanje državnih financ predpostavlja urejeno politično življenje v državi in parlamentu. Ta pogoj pri nas ni izpolnjen. Dogodki, ki so se odigrali zadnje mesece, so onemogočili parlamentu, da posveti vprašanjem iz območja javnih financ zadostno pažnjo. Zato ni bilo storjeno nič, kar bi podprlo in omogočilo, da se že v tem budžetu pokažejo rezultati reform, ki naj znižajo državne izdatke. Državni aparat je ostal pri enakem obsegu, kakor doslej. V pogledu redukcij se tudi v novem budžetu ni moglo iti dalje, kakor v lanskem, s katerim so bili izvestni državni posli prenešeni na samoupravna telesa. V upravnopravnem oziru je torej novi proračun sestavljen pod enakimi pogoji, kakor letošnji. V njem se odraža relativna stabilnost v pogledu državnega aparata, njegovih funkcij in potreb. Državni aparat je izkazal v novem proračunu v obsegu, kakor faktično obstoja. Preustrojitvo finančne uprave in finančne službe, kakor tudi novi zakon o sodnikih in novi zakon o preureditvi sodišč zahtevajo celo večje izdatke.

Minister naglašja nadalje tesno zvezo med budžetom in splošnim gospodarskim stanjem. K sreči je točnja žetev boljša od lanske. To izhaja iz naslednjega pregleda:

Pšenice se je pridelalo l. 1926. 19 milijonov 439.513 meterskih stotov, leta 1928. pa 28.675.000, torej za 47,6 odst. več. Koruze l. 1926. 34.101.963, l. 1928. pa 20.629.000 meterskih stotov, to je 39,5 odst. manj. Ovsa l. 1926. 3.577.250, 1928. pa 3.877.000, torej več 8,4 odst. Ječmena l. 1926. 3.761.072, 1928. pa 4.400.000, torej več 17,1 odst. itd.

Ekspoze ugotavlja nadalje nazadovanje našega izvoza in porast našega uvoza, v katerem zavzemajo tekstinski proizvodi 36 odst. l. 1927. je bilo 909 konkurzov, l. 1928. 739 (oboje za prvih devet mesecev). Število industrijskih delavcev se je povečalo.

Lansko slabo gospodarsko stanje ni vplivalo na vrednost dinarja je zato, ker smo dobili sredstev iz inozemskih posojil (druga tranša Blierovega posojila, posojilo državne Hipotekarne banke itd.). S tem je Narodna banka dobila zadosten priliv deviz, tako da je lahko zadostila vsem potrebam privatnikov, borz in državnih ustanov. Koncem prejšnjega leta je znašal devizni štok Narodne banke blizu ene milijarde. Z dotokom novega monoposkega posojila in s predumom za odkup tobaka bo devizna zaloga še večja.

Minister smatra, da je bodočnost dinarja osigurana in da je naša valuta dozorela tudi za zakonsko stabilizacijo.

Osnovo za reorganizacijo celoga državnega aparata naj tvori zakon o centralni državnii upravi. Glede gospodarskega razmaha države smatra minister financ, da bo treba sestaviti skrbno in sistematično zgrajen program. Vlada je v svrhu podpiranja poljedelstva predložila Narodni skupščini načrt zadružnega zakona, ki bo izenačil zadružno zakonodajstvo v raznih pokrajinah naše države ter omogočil boljši razvoj že obstoječega zadružarstva. Od davčnih obveznikov se ne bodo zahtevale povišane davčnine, pač pa bodo po mnenju ministra znižani posredni davki. Minister smatra da so realnost in predvidevanju, proračunsko ravnanje in stroga izvedba štednje bistvene odlike njegovega budžeta.

Blagostanje v Ameriki

Washington, 6. decembra Na ameriškem kongresu je izjavil predsednik Coolidge, da še nikdar ni dosegla Amerika tako visoke stopenje gospodarskega blagostanja kot sedaj. Narodni dohodki se cenijo na 90 milijard dolarjev.

Obnova opustošenih krajev

Santiago de Chile, 6. dec. Število mrtvih zadnje potresne katastrofe se ceni sedaj na 250, število ranjenecv pa na 600. Vlada je ukrenila obsežne mere za obnovo priždetih krajev in dala dva milijona pezov na razpolago. Parlament je sklenil, da se takol zopet zgradi porušena mesta.

Naši kraji in ljudje

Jubilej bolniške blagajne samostojnih mojstrov v Ljubljani

Danes praznuje bolniška blagajna samostojnih mojstrov v Ljubljani lep jubilej — štiridesetletnico svojega obstoja. Kdor pozna zgodovino obrtniškega gibanja na bivšem Kranjskem, kdor ve, kako se je slovensko obrtništvo borilo za svoje najosnovnejše pravice, kdor ve, da je bil slovenski obrtnik zapo-

ho, vzdrževati se je morala s skromnimi, nizkimi prispevki. Le požrtvovalnost njenega vodstva velja zahvala, da razpolaga danes z dokajšnjim premoženjem in močnim podpornim fondom. V vrstah njenega vodstva vidimo veleizkušnega predsednika g. Aleksandra Gijda star., ki z veliko ljubeznijo,

stavljene, prezirane in prepuščene samemu sebi, bo znal prav ceniti častni jubilej.

Bolniška blagajna samostojnih mojstrov je idealna humanitarna ustanova, ki jo je ustanovilo nekaj požrtvovalnih obrtnikov, ki so globoko občutili, da je obrtnik v primeru bolezni navezan na nase. Dočim uživajo drugi stanovi zakonito zavarovanje za slučaj bolezni, smrti in onemoglosti, gleda obrtnik s skrbjo v svojo bodočnost.

Baš zato pa je jubilejantinja vršila tekmo svojega delovanja tako važno nalogo na polju obrtniškega zavarovanja, da je njeno delo neprecenljive vrednosti. Njeno delo je bilo skromno in ti-

požrtvovalnostjo in idealizmom vodi blagajno že desetletja. Ob strani mu stoji naša stari odlični mojstri, obrtniški borci gg. Eng. Franchetti, Ivan Rozman, Ivan Aleš, Alojzij Erjavc, Štefan Špetič, Ivan Kersnič, Ivan Barle, Ivan Breskvar in naši mlajši, ki bodo nasledniki sadov trudapolnega dela gg. Karol Vidmar, Ivan Letnar, Štefan Špetič, Ivan Košec, Drago Puc, Fran Podržaj in drugi.

Preobširen bi bil popis zgodovine te humanitarne ustanove našega obrtništva.

Ob njenem štiridesetletnem jubileju ji tudi mi iskreno čestitamo z vzklikom: Naj se razvija, živi in cveti!

Važne izpremembe voznega reda v prid splošnemu prometu v Sloveniji

Rezultat včerajšnje ankete pri železniški direkciji

Ljubljana, 6. decembra. Na direkciji državnih železnic se je dopoldne vršila anketa glede določitve voznega reda v bodoči poletni sezoni, da bo v Sloveniji čim bolj v prid tujskemu in splošnemu prometu. Anketo je otvoril direktor inž. Knežević. Obe veliki županosti sta zastopala vladni svetnik dr. Andrejka iz Ljubljane in dvorni svetnik dr. Stare iz Maribora, Zbornico TOI tajnik g. Ivan Morhorič, mestno občino inž. L. Bevc; dalje so prisostvovali direktor Rogaske Slatine g. dr. Ster, zastopnik SPD g. Makso Hrovatin ter zastopnika »Putnika« ravnatelj g. Pintar iz Ljubljane in ravnatelj g. Končan iz Maribora. Od strani železniške direkcije sta se udeležila ankete kot strokovnjak načelnik prometno-komercialnega oddelka g. Benedek in referent za sestavo voznih redov g. Milan Petek.

G. Petek je podal kratko poročilo o rezultatih dunajske mednarodne konference, nakar je orisal novi načrt voznega reda za

Slovenijo. Po sklepu mednarodne železniške konference na Dunaju ostalo dosedanje mednarodno železniško zvezo Slovenije po večini neizpremenjeno. SOE vozi se dalje skozi Ljubljano, njegov urnik kaže le male minutne difference. Važno je zlasti, da bosta od 15. maja 1929. vozila brzovlakova Dunaj-Zagreb in v obratni smeri na kolodvor v Zidanem mostu, da bo imela Ljubljana zvezo z Zagrebom tudi po popoldanskem potniškem vlaku, odhajajočem iz Ljubljane ob 14. in vozečega do Celja. Ljubljanski brzovlak, ki odhaja ob 20. proti Beogradu, bo imel po novem načrtu tudi zvezo z brzovlakom, ki vozi iz Zagreba proti Mariboru. Brzovlak št. 4., ki odhaja ob 5.15 iz Zagreba, bo sedaj odhajal nekoliko pozneje, ker bo čakal na zvezo iz Splita in Sušaka, zato izgubi na Zidanem mostu dosedanje zvezo z Mariborom.

Prihodnje leto znatno izboljšajo železniške zveze z Rogaske Slatine. Brzovlak št. 505 (Dunaj-Trst) bo imel med letoviško

sezono kratek postanek na Grobelnem.

Nočni potniški vlak Ljubljana-Maribor bo po novem odhajal iz Ljubljane šele ob 23.50 (sedaj 23.08). Potniški vlak Zagreb-Ljubljana, ki sedaj odhaja iz Zagreba ob 22., bo odhajal šele ob 23.

V letoviški sezoni se vzpostavi na progi Grobelno-Rogatec zveza z vlakom št. 516 in 519 (Ljubljana-Maribor in obratno). Pozimi bo imela Rogaske Slatine zvezo z obema po mešanem vlaku, ki bo odhajal iz Rogaske Slatine ob 6.50 in prihajal v Grobelno ob 9.45. Nasprotno bo odhod iz Grobelnega ob 11.20 in prihod v Rogatec ob 14.

Železniška uprava je dalje upoštevala utemeljene predloge merodajnih gospodarskih in tujko-prometnih faktorjev ter je določila, da podaljša potniški vlak št. 522, ki je sedaj vozil ob 14.15 iz Ljubljane do Celja, svojo pot do Maribora. Garnitura tega vlaka pa bo na povratku iz Maribora vozila ob 19.30 samo do Celja.

Vozni red na progi Maribor-Prevalje, odzono na progi Celje-Trst, vavograd-Med, ostane bistveno neizpremenjen.

Znane vozne izpremembe in izpremembe so dosežene po novem načrtu na dolenski progi. Potniški vlak št. 9214, ki je doslej prihajal v Ljubljano ob 9.8 zjutraj, bo po novem načrtu prihajal v Ljubljano ob 8.41 zjutraj, kjer bo imel zvezo z brzovlakom na Jesenice odnosno proti Zagrebu in Trstu. Ta vlak bo imel v Karlovcu tudi boljšo zvezo s Sušakom. Od 15. junija do 1. septembra bo ob 19.45 odhajal iz Ljubljane na Dolensko vlak, ki bo imel v Karlovcu direktno zvezo na Sušak.

Ze 15. decembra t. l. se uvede na progi Ljubljana-Nov mesto-Karlovce nov vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 16.05 in prihaja v Karlovce ob 21.10, da bo imel ob 21.35 zvezo s splitskim brzovlakom. Direktni vazoni Ljubljana-Split odhajajo, ker bi bila proga proti Splitu preobtežena.

S 15. decembra t. l. se opusti lokalni vlak Ljubljana-Nov mesto, ki zdaj odhaja iz Ljubljane ob 11.50 in prihaja v Novo mesto ob 14.45. Ponočinski potniški vlak, ki je doslej vozil ob 13.18 do Karlovca, pa bo vozil samo do Novega mesta.

Na gorenjski progi po novem načrtu ni posebnih sprememb. Važno je, da bo turistiški vlak, ki je sedaj poleti vozil zjutraj ob 5.15 samo do Jesenic, podaljšan do Planice, kamor bo prišel ob 8.33. Z vlakom 914 bo na Jesenih vzpostavljena tudi zveza do Moistrane. Še v sedanjih zimskih sezonah se uvede zveza z Jesenic do Kranjske gore in sicer na zagrebški brzovlak, ki prihaja na Jesenice ob 22.35.

Vozni red na progi Ljubljana-Kamnik bo s 15. majem 1929. v toliko spremenjen, da bo jutranji vlak iz Ljubljane odhajal ob 7.45, dočim sedaj odhaja ob 7.50. Popoldanski kamniški vlak, ki sedaj odhaja iz Ljubljane ob 14.08, bo po novem načrtu odhajal že ob 13.05. To zaradi šolskih otrok.

Na prošnjo Zveze za tujski promet je postanek večernega mariborskega vlaka na Zidanem mostu podaljšan za pet minut, da je potnikom omogočeno večerjati, ravno tako je mariborskemu potniškemu vlaku, ki prihaja v Ljubljano ob 13.53, podaljšan postanek v Zidanem mostu za nekaj minut, da je potnikom omogočeno kosilo.

Izletniški in kopalni vlak bodo ostali neizpremenjeni, enako tudi vojni red na progi Ljubljana-Rakek.

Blejsko pismo

Bled, 6. decembra

V poznojesenski tišini mirno sniva naš Bled. Menda sanja o bučnih poletnih dneh, ki so posebno letos bili po šumi in letoviščarskega vrvenja. Kako bo drugačijo? Veliki novi hotel nasproti Topičam, sedaj še brez imena, moderna petnadstropna zgradba, je pod streho. To bo prva stavba na Bledu, ki bo imela lift. Drugi večji hotel (pension), ki je zrastel iz nekdanje Rikljeve vile, je tudi že dograjen. Le pogumno vsako leto tako napreli! Divni naš Bled se mora razvijati, da bo zares zaslovel po vsem svetu.

Čujemo, da se v svrhu odprave javnih groznic pripravlja načrt, da poleti okoli hiš v vročem času ne bo vladal penetranten smrad in zarod muh. Vse greznice je treba pokriti že zaradi navadnih sanitarnih razlogov, da prestane upravičena kritika letoviščarjev.

Cesto pod Gradom mimo grajske Kendeve kopeli je treba na vsak način za avtomobilski in motorni promet zapreti, da bo ta edina brezprašna komunikacija ostala letoviščarjem za promenenado ob jezeru od Zdraviliške doma tja do Zake. Primerno naj se nasuje s peskom, postavilo naj se potrebne klopi in pomožni razsvetljavi. Priznanje letoviščarjev, ki se jim prvi vozovi in avtomobili ne bo več treba umakati ob planke ne bo izostalo. Ta idilično promenada cesta, najlepša ob blejskem jezeru, bo potem uprav udobna. Ima jutra-

nje solnce celo pozimi. Sedaj pa je seveda polna blata, kakor zapuščena vaska pot. Hvalevredna je podjetnost Avto-družbe, ki tudi v zimski sezoni vzdržuje promet med leškim kolodvorom in Bledom, česar pa Ljubljana menda ne ve, sicer bi se ob nedejnih gotovo prihajali iz mokre ljubljanske megle solnčiči na Bled, kjer pri greva toplo višinsko solnce in veje čist suh zduh.

Ko pa bo jezero zamrznilo, tedaj vabimo na Bled vas, pogumne drsalce, umetne in začetnike. Tu se na krasni veliki jezerski gladini ni treba bati, kdaj in kje boste trčili ob drugega drsalca ali podrli fletno drsalco. Tu se boste lahko drsali po božji volji, čisto solnčno ozračje vam bo krepilo dušo in telo. Dnevni vas bodo že obvestili, kdaj bo nastopil ta prelepi čas. Od Sv. Treh kraljev pa tja do sv. Blaža, ko hodijo Mlinčani čez ledeno jezero v Grad po žegen, je navadno vsako leto drsalna sezona. Včas pa se tudi razširi z zgodnejšim pričekom in poznejšim koncem. Tedaj, Ljubljana in drugi — na veseli drs na Bled!

Novo! Premijera! Prvič v Ljubljani!

V soboto in nedeljo 8. in 9. t. m.

vsakokrat ob 11. uri dopoldne

v prostorih Elitnega kina Matice

grandiozni historijski velefilm

Napoleon in Louisa

(S predavanjem g. prof. Volavška)

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV.

Napoleon in Luiza

(Prihodnje filmsko predavanje ZKD).

V soboto in nedeljo, dne 8. in 9. t. m. nam pokaže ZKD ob spremljevanju predavanja gosp. prof. Volavška docela nov in zanimiv zgodovinski film »Luiza in Napoleon«.

V času, ko so znameniti Napoleonovi orli osvajali evropske države, ko je bila Avstrija popolnoma premagana in je kljubovala zgolj velika Rusija, ki se je baš pripravljala za vojno proti velikemu sovražniku, pa je ostala Prusija neodločna. Nemčija je tedaj vodila izredno bojzljivo politiko napram Franciji, dokler se ni začela pod vodstvom princa Luisa Ferdinanda ostru huda proti tej politiki in skušala doseči čim tesnejše prijateljske zveze z Rusijo. V tej najburnejši dobi je vladala na Pruskem kraljica Luiza in v to dobo nas popelje največji pravkar izgotovljeni film. Njegova vsebina je zvezana z najrazličnejšimi tajnami in spletkami evropskih dvorov, v njem srečamo markantne osebnosti tedanje dobe od Napoleona do najrazličnejših njegovih ministrov in generalov.

Predstave se vrše kljub ogromnim nabavnim stroškom po navadnih nizkih cenah vsakokrat ob 11. uri dopoldne.

Med blazinami

»Blazina« se imenuje razstava, ki jo danes ob 10. dopoldne otvori ljubljanska »Atena« v zakurjenem do 19. zvečer razstavljenem Jakopičevem paviljonu. Razstava je zares lepa in zanimiva. Zopet pričajo o dobrem okusu našega ženstva. Naj nikdo ne misli, da je to bazar ali izložbeno oiko s samimi dekoracijskimi blazinami, ki si z njih izdelovanjem krajšajo dame dolgočas, pač pa na razstavi vidimo celo historični razvoj blazine v domači in cerkveni uporabi od najstarejših blazin, ki so se pri nas ohranile, pa do najmodernejših izdelkov ženske umetnostne obrti.

V levi dvorani je tudi za moške zanimiva razstava cerkvenih ter iz starih brokatov in cerkvenih prtičev narejenih blazin. Mnogo dragocenega blaga, starih figurativnih in ornamentalnih vzorov je tu in seveda ne manjkajo tudi svetiljaloče se blazine iz benečanskih usnjatih tapet.

Pa tudi naše domače blazine iz praznega platna, okrašene s črnimi in rdečimi ter modrimi vzorci, so tu, obenem pa kažejo druge nove blazine, kako je narodno ornamentiko mogoče učinkovito upratičiti za moderne blazine. Občinstvo bo zlasti zanimalo lepo postelja, na katerih so spali pri nas še pred 70. leti in prej.

V veliki dvorani nam razstava prikazuje najrazličnejše bidermajerske in moderne blazine v njih pravilni in tudi nepravilni moderni uporabi.

Desna dvorana je japonska, prista. O. to so blazine! Poezija Japana pri nas še ni bila tako prepričljivo prikazana; saj je urejena cela soba. Kot te dvorane pa je preurejen v verando, kjer se zlasti lepo podajo mehke in udobne blazine. Ta del razstave nas tudi pouči, kakšne in kako naj blazine nameščamo po klopih in garniturah na vrto in sploh pod milim nebom.

»Atena« zasluži, da se ji občinstvo za veliki trud in lepo razstavo oddolži z največjim obiskom.

Dekle so mu ugrabili

Ljubljana, 6. decembra

Po polnočni uri na Miklavžev večer je spemjal Ivan svojo izvoljenko Pepco na njen dom v Šiško in ji govoril zaljubljene besede. Mrzlo je bilo, Pepca se je stiskala k njemu in zdela se je, da mu verjame vse čeprav se je nekam dolgočasila.

Nenadoma pa je pridrdral za njima avto, ki ju je mahoma zajel z žarko lučjo reflektorjev. Ivan je nehotne nekaj zagodrdnil, tisti hip pa je avto že obstal tik pred njima. Kakor bi trenil, je iz voza skočil rrd parkelj, brez besedice pobožal Pepco ne preveč nežno in jo naslednji trenutek potegnjal s seboj v avto. Ivan je bil presenečen kakor še nikoli, a že se je avto zopet poglaval v svetlo, zvezdno noč. Čuti je bilo še par klicev na pomoč, ki pa niso nikjer našli odziva.

Ivan je stal kakor okamenel, Pepca pa se je peljala. Ali v pekel ali v nebesa, Ivan ni mogel uganiti. Tako se je zgodilo, da sedaj preiskujejo zadevo gospodje iz rdeče hiše na Bleiweisovi cesti, ker končno malo neobičajen je vendarle ta dogodek.

Posetite jutri zvečer koncert moravskih učiteljev!

Otrok žrtev maščevanja odgnane žene

Savka Čirovičeva, hči dokaj premožnega posestnika iz vasi Brezovice v Srbiji, se je pred dvema letoma poročila s kmetom Dušanom Gligorjevičem iz Gornje Satornje. Le dva meseca je trajala njuna zakonska sreča. Nato so nastala prerokanja in Savka se je lepega dne vrnila na svoj dom. Kmalu nato je prišel prosiť za njo rko vdovec Života Gligorjevič iz vasi Topole. Savkini starši in bratje so mu roko odrekli, ker da se Savka ne more poročiti, dokler ne doseže ločitve prvega zakona. Vdovec Gligorjevič pa je stavil preloz, da pojde Savka na njegov dom kot oskrbavka, kakor jo bo po doseženi ločitvi poročil. Tako se je zgodilo.

V skupnem gospodinjstvu sta Gligorjevič in Savka zopet nekaj mesecev žela dokaj skladno. Nato pa sta se tudi onadva začela pripraviti in pretepati, dokler se ni Gligorjevič odločil k temu, da je Savko odgnal iz svoje hiše. Silno potrta se je Savka vnovič vrnila domov in razovarjala brate, naj pregovorijo Gligorjeviča, da jo zopet vzame pod svojo streho. Toda Gligorjevič je ostal trden v svojem sklepu.

Nedavnega dne se je Savka sama zrcet podala na Gligorjevičovo domačijo. Ker Gligorjevič ni bilo doma, je sedla na dvorišče na voz in začela ihteti. V bližini sta se igrala Gligorjevičeva otroka Duško in Dragoslava. Ko je Duško videl, da Savka na vozu glasno ihti, je pristopil k njej in ja začel tolažiti. Prinesel ji je tudi velik grozd iz kuhinje, nakar se je dalje igral s svojo sestro.

Ko sta otroka bila najbolj živahna v igri, je Savka v napadu histerije skočila z voza, iztrepla ročico in z vso silo udarila malega Dušana po tilniku. Udarec je bil smrtonosen. Videč, kaj se je zgodilo s bratcem, je Dragoslava začela vpiti na pomoč in je zbežala z dvorišča, da se reši pred podvigano žensko, ki je tudi proti njej že zamahnila z ročico. Po storjenem zločinu se je Savka odklatila proti domači vasi in se skrila v neki zapuščeni hiši, kjer so jo naslednji dan našli orožniki. Njen zločin je vzbudil med prebivalstvom velikkansko ogorčenje, ki se zrcali tudi v tem, da doslej nihče izmed odvetnikov v Arangjelovcu ni hotel prevzeti naloge, da bi Savko branil pred sodniki.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji:

Ljubljanska drama

Petek, 7.: Zaliubljen v tri oči. B.

Sobota, 8. ob 15.: Nikola Subic Zrinjski.

Ljudska pred. po zniž. cenah. Izven.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 8. zvečer.

Petek, 7.: Zaprt.

Sobota, 8. ob 15.: Jesenski maneveri.

Gostovanje gđ. Lubejeva. Kuponi. — Ob 20. »Dobri vojak Švejk«. Kuponi. Gostovanje gosp. Daneša.

Celjsko gledališče

Nedelja, 9. dec ob 16. (4.): »Gejša«. Znižane glabene cene. — Ob 20. (8.): »Jesenski maneveri«. Gostovanje gđ. Lubejeva. Glabene cene.

Sentjakovski gledališki oder:

Petek, 7.: »Cankarjev večer« (Abnoma.)

V nedeljo 9. decembra: »Kraljevska visokost« (Izven).

Proslava desetletnice Cankarjeve smrti v ljubljanski drami bo na dan obletnice, to je v torek 11. decembra ob 8. uri zvečer.

Na sporedu je njegova drama »Lepa Vida«.

(Opozarjamo izredno na razliko od Savinove

opere »Lepa Vida«, ki je po vsebini in obliki povsem drugačna). Delo izvira po snovi iz časov, ko so Cankar, Murn, Aleksandrovi in Kette stanovali v poljskih cukrarni, kjer so v mali izbici prebivali svoja študentovska leta, stradali, sanjali in umirali. (Kakor znano, sta oba, Murn in Kette umrli v isti sobi in temno poslopje je dobilo ob takrat v naši literaturi zloglasno ime: mrtvašnica). Tistim težkim časom sanjarjenja, hrepenjenja in obupa je postavil Cankar v tej svoji drami (primerjaj tudi »Nino«) visok in nepozaben spomenik, v katerem je vse lepe misli in vse sanje o lepoti, resnici in plemenitosti strnil v simbolični lik lepe Vide. Vloge igrajo g. Sarčeva, Mira Danilova, Marija Vera ter gg. Cesar, Debevec, Gregorin, Jan, Kralj, Levor. Godba je prirejena po Griegovih motivih. Režijo ima g. Ciril Debevec. Začetek točno ob osmih, konec ob 10. uri. Vstopnice se rezervirajo na željo pri blagajni (tel. šte. 2291). Upamo, da se bo naše občinstvo te spominiske proslave častno udeležilo.

Osmi in deveti december v ljubljanskem gledališču. V operi se nadaljuje slovanski operni teden in se poje v soboto na praznik 8. t. m. ob 15. uri popoldne Zajčeva opera »Nikola Subic Zrinjski« kot ljudska predstava pri znižanih cenah. V drami sta isti dan dve predstavi in sicer popoldne ob 15. uri »Dobri vojak Švejk« kot ljudska predstava

in zvečer ob 20. uri Shakespearejeva tragedija »Romeo in Julija«. V nedeljo, dne 9. t. m. vzporedi drama ob 20. uri zvečer Tolstovo dramo »Živi mrtveci«, v operi pa je popoldne ob 15. uri opereta »Poljska kric kot ljudska predstava pri znižanih cenah, zvečer ob pol 20. »Boris Godunov« z Josipom Križajem v naslovni vlogi.

Prokofjeva opera »Zaliubljen v tri oranžice« se poje v običajni zasedbi pod taktirko kapelnike Stritofa v petek 7. t. m. v ljubljanski operi za abonente reda B.

Josip Križaj gost ljubljanske opere. V nedeljo, dne 9. t. m. gostuje v ljubljanski operi eden najprijetnejših naših pevcev g. Josip Križaj in sicer v vlogi Borisa Godunova istoimene opere slavnega ruskega komponista Musorgskega. Predstava se vrši izven abonmaja.

Novozakonova drama »Herman Celjski« se ponavlja v ljubljani v petek, 17. t. m. v naslovni vlogi g. Levor.

Maeterlinčkova drama »Stilmondski župan«, se vzporedi kot ljudska predstava v ljubljanskem gledališču v nedeljo popoldne ob 15.

Pevski zbor Moravskih učiteljev je tako srečen, da ima od svojega početka dalje, to je od leta 1908 dalje enega in istega umetniškega očeta, to je prof. Ferdinand Vach. On je ustanovitelj svetovnoznane zbor Moravskih učiteljev. On je navdušil prve zborove člane za intenzivno zborovski študij in on je bil tisti, ki jih je vodil na skoro 300 koncertih v teku 25 let. Zbor je praznoval namreč v jeseni letošnjega leta 25 let-

nico svojega umetniškega delovanja. Prof. Ferdinand Vach je napisal tudi celo vrsto moških zborov, ki jih ima zbor Moravskih učiteljev stalno v svojem programu. Na ljubljanskem koncertu izvaja zbor slovaško narodno pesem, ki jo je priredil za koncert dirigent Vach. Koncert pevskega zbora Moravskih učiteljev bo na praznik v soboto ob 20. uri v Unionski dvorani, predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Na sporedu Nočevega klavirskega koncerta, ki se izvaja v ponedeljek dne 10. t. m. v dvorani Filharmonične družbe, so zastopani sledeči skladatelji: Škerjanc, Borotin in Glazunov, Debussy, Rameau, Marx, Bach, Brahms, Liszt in Schumann. Predvsem opozarjamo na uvodno koncertno točko, to je na Bachov orgelski koncert v A-molu, ki ga je za klavirsko koncertno izvajanje priredil pianist sam ter se bo na tem koncertu prvič javno izvajal. Izmed slovenske klavirske literature izvaja pianist Noč Škerjancovo klavirsko skladbo, to je eno izmed 4. ki so izšle v dunajski založbi. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

Cankarjevo slavo o priliki desetletnice njegove smrti priredi danes Sentjakovski gledališki oder Snored smo že objavili. Vabimo cenilno občinstvo, da se v obilnem številu udeleži spominkega večera. Vstopnice se dolo v trgovini gosp. Karmičnika (Šterk) na Starem trgu in od pol 20. ure pri gledališki blagajni.

Dve gostovanji v mariborskem gledališču. Na Marijin praznik gostuje popoldne zadnjikrat v »Jesenskem manevru« gđ. Lu-

bejeva, zvečer pa g. Daneš v Švejk. Na popoldanski predstavi se zlasti opozarjajo okolici.

Celjsko gledališče. V nedeljo, 9. dec. popoldne ob 16. (4.) uri »Gejša« pri znižanih cenah, zvečer ob 20. (8.) uri opereta »Jesenski manever« z gđ. Marico Lubejevo iz Beograda pri navadnih operetnih cenah.

V nedeljo, 9. dec. ponavlja Sentjakovski gledališki oder krasno uspelo komedijo »Kraljevska visokost«. Vstopnice se dolo v trgovini gosp. Karmičnika (Šterk) na Starem trgu.

»Gledališki list« št. 5. je pravkar izšel in prinaša to-le vsebino: Pod naslovom »Ob stoletnici rojstva Tolstega« je priobčeno eno izmed značilnih Tolstojevih pism na spopogo, ki v zbirki iz l. 1911. še niso objavljene in ki jasno osvetljuje Tolstojev razmerje do njegove žene; članek »Snov za »Živega mrtveca« objavlja resnični dogodek, ki je služil Tolstemu za snov imenovane drame, zanimivi odlomek v Stanislavskem je preveden iz članka ki ga je napisal o velikem režiserju nemški igralec Moissi; nadalje pa sledijo poročila o prihodnjih domačih dramskih novostih, o jubileju moskovskega Hudobestvenega teatra in drugih tujih gledaliških dogodkih. »Gledališki list« je hvaljevalno dvakrat na mesec ter prinaša informativne članke o igranem sporedu. Za naročnike stane celoletno (20 števk) 50 Din, za abonente 30 Din, posamezna številka pa velja 3 Din. Naroča se pri upravi, na prodaj pa je v vseh knjigarnah in pri gledaliških vratarjih pri večernih predstavah. Občinstvu ga najtopleje priporočamo.

Domače vesti

„Življenje in svet“, št. 23

prilobčuje na uvodnem mestu v spomin desetletne smrti Iv. Cankarja njegovo črtno »Sveto obhajilo«, nakar sledi lep prikaz pisateljevega umetniškega ustvarjanja.

Ivan Cankar — borec in umetnik.

V času, ko so se pojavili pri nas krivi zdravniki, bo zanimal članek

»Nove zmage v borbi zoper smrt« ki govori o velikih uspehih zdravniške vede tekom zadnjega leta.

Zatem sledi članek »Značilne živali ledenih dob«, ki odpravlja vrsto zanimivih in poučnih člankov o

»Tajnostih pravega« o katerih čita človek, kakor bi čital čudovito pravljico ali pa dogodkov in presenečenj polno povest.

Znani angleški izumitelj in znanstvenik A. M. Low razpravlja o

»Hrani bodočnosti« ko bo človeštvo domnevali globlji smisel dejstva, da ni moči živeti zgolj od kruha.

Zanimiva in značilna je črtica

»Cesar Portugalije« skandinavski pisateljice Selme Lagerlöfve, ki je praznovala te dni svojo sedemdesetletnico in o kateri je poročalo »Življenje in svet« v zadnji številki.

Nato sledi predzadnje nadaljevanje aktualne razprave arhivarja VI. Fabjančiča o »Imenih ljubljanskih ulic, trgov in cest« ki ne zanima le ljubljance, temveč tudi ostale Slovence, ki so želeli zvedeti, kako je postala Ljubljana slovenska na zunan.

»Mali inkvizitor«

je naslovljen odlomek poglavja iz povesti »Martin Brbek«, nakar sledijo v razumljivih besedah napisana izvajanja harvardskega univerzitetnega profesorja Luytena o

»Večnem prenavljanju vsemirja«

Prof. Fr. M. nadaljuje svoje sestavke o esperantu in govori o

»Koristih in praktičnosti mednarodnega jezika«

Zanimiv je končno popis švicarskega letalskega oficirja

»Polet v neraziskano pokrajino«

Številko, kateri je priložena umetniška priloga »Spomenik sv. Trojice v Ljubljani« ki govori o njem poseben članek. Krasi več slik in lesorezov grafika E. Justina, ki je izrezal tudi Cankarjevo sliko na naslovnici strani.

»Življenje in svet« stane mesečno samo 6 Din, posamezna številka pa samo 2 Din.

* Odlikovanja v sodni službi. Z redom sv. Save IV. stopnje so odlikovani gg.: dr. Vinko Strukelj, sodnik, uslužben v ministrstvu pravde, dss. Anton Mladič, dr. Luka Kravina, okr. sodnik, in dss. dr. Jakob Konda, vsi trije v Ljubljani, dss. dr. Fran Kranjčič pri okrož. sodišču v Celju, vdss. Josip Stergar pri okrož. sodišču v Mariboru, vdss. Josip Zdošek, predstojnik okr. sodišča na Vrnskem, dss. dr. Aleksander Hodnik, predstojnik okr. sodišča v Ptuj, dss. dr. Ivan Širko, predstojnik okr. sodišča v Metliki, nadalje: dr. Robert Ogorevc, prvi drž. pravdnik v Ljubljani, dr. Josip Požar, prvi drž. pravdnik v Celju, dr. Ivan Jančič, prvi drž. pravdnik v Mariboru, Gustav Barle, prvi drž. pravdnik v Novem mestu, in dr. Leo Mastnak, drž. pravdnik v Ljubljani.

* Španski konzulat v Ljubljani. Španska vlada je imenovala za svojega častnega vicekonzula v Ljubljani g. Ernesta Hienega. Španski vicekonzul je nastanjen na Dunajski cesti št. 15.

* Izpremembe na naših meščanskih šolah. Bivša ravnateljica dekliške meščanske šole v Ptuj, Irma Scheligo, je imenovana za ravnateljico dekliške meščanske šole v Mariboru, Jurij Vreže pa za učitelja v Šoštanj. Premesteni so: kontraktualni šolski upravitelj pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah Ivan Matelčič na deško meščansko šolo v Mariboru, učitelj J. Velnar in učiteljica V. Vodenik pa na meščansko šolo v Slovenski Bistrici.

* Današnji številki našega lista je priložena zelo praktična priloga stare solidne in glavne kolekture bančno - komanditne družbe A. Rein i drug, Zagreb, na katero opozarjamo cenjene čitatelje, kajti s pomočjo te priloge lahko vsakdo na izredno enostaven način poskuša svojo srečo potom te znamenite glavne kolekture.

* Izstopili so iz našega državljanstva: za sebnica Hermina Fale na Dunaju, pristojna v Šikole v pujskem okraju; vdovec Alojzij Gril na Dunaju, pristojen v Kapljio v slovensko-gorškem okraju, in gospodinja Roza Marhold v Gradcu, pristojna v Jakobski dol v mariborskem okraju.

* Izvrševanje zakona o dobrovoljcih. Minister vojske in mornarice je na podlagi zakona o dobrovoljcih izdal pravilnik za izvrševanje zakona o dobrovoljcih, ki bo stopil v veljavo v bližnjih dneh, čim bo objavljen v »Službenih Novinah«.

* Stanko Sproč: Misterij roke. V kratkem bo izšla v samozaložbi priročnica s slikami za hitro in točno ugotovitev človekovega značaja, njegove usode in raznih bolezni iz oblike rok, njenih črt in znakov. Knjiga je razdeljena v tri dele: v prvem podaja avtor kratko zgodovino razvoja hiromantije in njene stike s sorodnimi disciplinami, v drugem obravnava zunanjo obliko rok, prstov in nohtov, v tretjem pa pomen črt in znakov. Avtor je menda edini Slovenec, ki se že dolgo vrsto let bavi teoretično in praktično s hiromantičnimi problemi ter je v tem pogledu dosegel že prav lepe uspehe. Poljudno pisana knjiga bo nedvomno vzbudila mnogo pozornosti, zlasti ker bo prva slovenska knjiga iz hiromantičnega področja. Avtor bo izdal v kratkem tudi priročnico o grafologiji.

* Na naslov komiteja železniških uradnikov v Ljubljani. Neki potnik, ki se pogosto poslužuje raznih poštinskih avtomobilskih zvez v raznih delih Slovenije, nam je poslal naslednji dopis, ki ga v svrhu upoštevanja pri sestavljanju prihodnjega žepnega voznega reča priobčujemo: »Ekspress«, žepni voznik red, ki ga vsako leto izdaja komite železniških uradnikov v Ljubljani, je v obliki sicer prav ličen, vsebinsko pa je pomankljiv. Naj navedem nekaj primerov: Na strani 104. manjka pri avtomobilski progi Podčetrtek - Sv. Peter pod Sv. Gorami postajališče Imeno. Dalje manjkajo poštne proge: Podčetrtek - Kozje, Podčetrtek - Desinič, Brežice - Sromlje, Brežice - Pišce, Pristava - Loka pri Zsumu, Stalcerji - Kočevska Reka - Celje - Vitanje, Konjice - Oplotnica itd. Če se že izda voznik red, naj bo popoln ali naj pa sploh izostane.

Božična reklamna prodaja

traja dalje. Suknje, obleke, čepice, perilo itd. najnižje cene pri A. PRESKER, Sv. Petra cesta 19.

* Naša emigracija v septembru. Po statistiki Izseliškega komisariata v Zagrebu se je meseca septembra letos izselilo iz naše države v prekmorske dežele 2083 oseb, torej 724 manj kakor v septembru lani. Izselilo se jih je največ iz Hrvatske in Slavonije (762), iz Dalmacije (495), iz Vojvodine (321), iz Slovenije (283), Srbije (113), Bosne in Hercegovine (56) in Črne gore (51). Izselilo se jih je največ v Argentino (1125), Zedinjene države Severne Amerike (588), v Urugvaj (134) in v Kanado (118). Vrnilo se jih je meseca septembra v staro domovino 225, v razdobju od 1. januarja do konca septembra letos pa 3623, dočim se je lani v istem razdobju vrnilo le 3505 oseb.

* Kolesarsko in motoklasično društvo »Sava« v Ljubljani naznanja, da bo priredilo 16. t. m. zabavni večer pri Lozariju, Sv. Jakoba trg. Ob tej priliki se bodo razdelila gg. dirkačem darila in diplome od letošnjih dirk. Vsi prijatelji kolesarskega sporta vljudo vabljeni.

* Senalni predsednik od kapi zadet. Kakor javljajo iz Mostarja, je predsednik senata vrhovnega sodišča v Sarajevu Mihaela Zobjkova zadela kap v nekem tamkajšnjem hotelu. Zobjkov se je nahajal na inspekcijskem potovanju in se je mudil v Mostarju že od 3. decembra. Zobjkov je rodom Ukrajinec.

* Smrtna kosa. V Ljubljani je umrla po dolgi in mučni bolezni ga. Marija T. i. c., so-proga ožr. narednika. Pogreb bo danes ob 2. pop. iz Gregorčičeve ulice št. 5. — V Novem mestu je umrl po daljšem trpljenju trgovec g. Alojzij Breščak. Pogreb bo jutri ob pol 4. popoldne iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiziji na novomeško pokopališče. Pokojnikom blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Glad v severni Dalmaciji. Iz severne Dalmacije prihajajo vznemirljive vesti o lakoti, ki preti tamkajšnjemu ljudstvu. Poljoži je obupen: siromašni seljaki, katerim je suša uničila letošnji pridelek, že sedaj nimajo živeža. Moški odhajajo v mesta, kjer si skušajo najti zaslužka. Rdeči križ je uvedel akcijo za nabiranje prispevkov, da se vsaj nekoliko ublaži beda seljkov.

* Zaročenec. Mary Rockefellerjeve. V neki hotel na Sušak je prišel te dni neki Vekoslav Valentin ter zahteval sobo, izjavljajoč, da sicer nima denarja, da bi jo plačal, da pa jo bo plačala njegova zaročenka Mary Rockefellerjeva, znana ameriška milijarderka. Hotelisko osebje je takoj spoznalo, da mladi mož ni pri zdravi pameti. Policija je jo poslala na opazovalnico, kjer so zdravniki izjavili, da je mladenič slaboumen. Pri njem so našli pisma, naslovljena na Mary Rockefellerjevo, ter njeno sliko, izrezano iz nekega ilustriranega lista. Predvčerajšnjim so namišljenega zaročenca Mary Rockefellerjeve odpravili v njegovo domovinsko občino Kastav.

* Zopet v zaporu. Iz Polhovca gradca nam pišejo: Novine so napačno poročale, da je bil Jože Bradeško, ki je 17. novembra pobegnil iz ljubljanske kaznišnice, prijel v Zürich. Vlovil ga je 3. t. m. g. Franc Pogačnik, starejšina oddelka finančne kontrole v Polhovem gradu ter ga oddal orožniški postaji v Poljanah, odkoder so beguna tirali nazaj v ljubljansko jeletnišnico. Prebivalstvo je zelo zadovoljno z uspehom g. Pogačnika, saj je bilo po vesti o begu zloglasnega tatu in vlomilca Bradeška zelo razburjeno.

* Obledela obleka barva v različnih barvah in plista tovarna Jos. Relch.

* Hlapec zgorel v senu. V okolici Sarajeva je predvčerajšnjim nastal ne nepojasnen način požar v svilihi selkaka Ilija Dupasa. Svisli so bile polne sene, v katerem je spal hlapec, ki je imel nalogo paziti, da bi kdo ne odnesel kaj sene, katerega

so letos malo pridelali. S senom vred je zgorel tudi hlapec.

* Pri poopnjenju arterij, možganov in srca se da z vsakdanjo rabo majhne količine prirodne grenčice »Franz Josef« doseči telesno izpraznjenje brez hudega napora. Klinični učitelji notranje medicine so celo pri enostransko ohromelih z vodo »Franz Josef« dosegli še najboljše uspehe glede očiščenja črevesa. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

* Nova številka »Skovirja« bo izšla v soboto. Bo prav zanimiva. Naročite se ali pa kupite pri prodajalci časopisov! 160

— Čajanka družabnega odseka privatnih nameštencev ZPNJ bo drevi v veliki dvorani hotela Union. Pričetek ob 20. Konec ob 2. uri. Godba dancing - band Merkur. 2225

BLAZINA

otvoritev danes ob 10. uri dopoldne v Jakopičevem paviljonu. — Samo 4 dni.

Iz Ljubljane

— Poziv ljubljanskim pevcem! Predsedstvo ljubljanske župe Jugoslov. pevskih zborov vljudo obvešča člane ljubljanskih pevskih zborov, da se pripelje pevski zbor Moravskih učiteljev v Ljubljano v soboto 8. t. m. ob 18. Predsedstvo prosi, da se p. n. člani ljubljanskih zborov polnoštevilno udeležijo sprejema na kolodvoru. Dolžnost slovenskih pevcev je, da dostojno sprejmejo zbor, ki je na glasu kot najboljši moški zbor.

— Plesne vaje JNAD Jadran se bodo vršile kakor običajno jutri v soboto ob 20. v veliki dvorani Kazine.

— Veliki zbor slovenskih gozdovnikov bo v soboto 8. t. m. ob 10. uri v dvorani okrogne urada na Miklošičevi cesti. Za vas, gozdovnike, je udeležba obvezna in nujna! Treba je, da spoznate poslance drugih rodov, da se ozrete nazaj na pot, ki smo jo v štirih letih prehodili ramo ob ramo in da pogledamo v bodočnost, si poiščemo novih poti in možnosti, si postavimo na ta pota kazipote, da se bodo združila v široko belo cesto slovenskega gozdomništva. Vabimo tudi stariše fantov in deklet, ki so prebili skupne noči od ognjih v tabornih in v belih gorah, ter vse prijatelje našega pokreta.

— Teden angleške kulture. Danes bo predaval ob 18. do 19. v predavalnici Narodnega muzeja lektorica ga. F. Copeland o tem: »Pregled angleške literature do svetovne vojne«.

— Československa Obec v Ljubljani. Dnes o osm večer Mikulašká ve Zvezde. Dárky se píljamaj tamtéž odpoldne a večer. — Zitra 8. t. m. v Unionu koncert moravských učitelj.

— Predavanje v »Pravniku«. Danes, dne 7. decembra t. l. bo predaval na sestanku društva »Pravnik« g. univ. profesor dr. Leonid Plamice o predmetu: »O pravni podlagi zaščite manjšin«. Predavanje se bo vršilo ob pol šestih popoldne na sodišču v Ljubljani, soba št. 79. Ker to vprašanje prav sedaj zbog svoje aktualnosti vzbuja najširše zanimanje, vabi k oblii udeležbi — odbor.

— Otočani, Primorci s Hrvatskega Primorja, Kastavci in Liburnjani, ki stanujejo v Ljubljani in okolici se vabijo na prijateljski sestanek v restavracijo hotela »Lloyd« drevi ob 20. Pridite vsi! Sklicatelji.

— Ruska Matica in ruska ljudska univerza. V soboto dne 8. t. m. se bo vršilo v balkonski dvorani univerze predavanje univ. prof. dr. Aleksandra Biliimoviča o »Evoluciji evropskega gospodarstva«. Začetek ob 19. uri. Vstop prost.

— Železniškim upokojencem, invalidom in vdovam! Društvo železniških upokojencev vas vnovič obvešča, da venomer stoji v hudem boju na vseh merodajnih mestih za prislužene in plačane pravice. Da pa iz tega žalostnega položaja ni še rešitve, ne zadene društva nobena krivda. Zadeva upokojencev biva južne železnice je po trudopolnem druženem delovanju prišla pred ministrski svet, zadeva kronskih železniških invalidov v Sloveniji se pa nahaja pri Centralni upravi humanitarnih fondov, pri g. Dudukoviću; pričakujemo v najkrajšem času rešitve. Že izvršena prevedba nam ni prinesla tistih pravic, ki smo si jih s plačevanjem pokojnine pridobili, ni nam izboljšala našega gmotnega položaja. Treba bo še neumornega društvenega delovanja, da se izvrši isto, kar je že lansko leto g. finančni minister obljubil deputacij, da se po tej prevedbi izvrši enotna prevedba vseh upokojencev. V tem hudem boju, ki ga vodi društvo, bi bilo potrebno, da svoje moči podvojimo in vsi brez izjeme z vsem močmi društvo podpiramo, da zamore svoje započeto delo do končne ureditve nadaljevati. Na žalost in v škodo vsem mora pa društvo konstatirati, da se največje upokojenci, ki ne vemo iz kakšnih razlogov, delajo proti društvu in s tem škodujejo skupnosti, kakor tudi samim sebi, posebno se to opaža v Mariboru. Društvo, katero ima namen, da pribori starim upokojencem in železniškim invalidom tiste pravice, katere jim pripadajo, opozarja imenovane, ne nasedajte gotovim intrigačem, temveč oklenite so prepovednega društva, podpirajte ga z vsemi močmi, intrigante pa izločite iz svoje srede. Društvo je bilo primorano, da govori javno in resno besedo, ker ne gre, da bi nekateri, ne vemo zakaj, že itak do mozga izčrpane upokojence proti društvu hujevali in s tem škodovali že itak preveč zapostavljajem — Društvo žel upokojencev.

— Na prosti stojnici v klavnicji se bo danes 7. t. m. ob 3. popoldne prodajalo svinjsko meso.

— Vlom v delavnico. Čevlarski mojster in posestnik hiše v koloniji »Baltar« v Sp. Šiški Fran Kosce, prišedši večeraj jutraj v svojo delavnico, v pritličju ugotovil, da ga je obiskal tekom noči neznan tat, ki je

Danes ob 9. uri zvečer slavnostna premijera za Jugoslavijo

„Tajni kurir“ ali „Rdeči in črni“

po znamenitem pustolovnem romanu Stendalla.

V glavni vlogi:

Ivan Možuhin in Lil Dagover.

Umetniški filmski dogodek v Ljubljani.

KINO LJUBLJANSKI DVOR.

Preskrbite si vstopnice pravočasno!

Telefon 2730.

odpri delavnico s pomočjo ponarejenih ključev ter mu odpeljal 1300 Din vredno črno pleskano kolo znamke »Styria«, povrh pa še dve črni koži boks-usnja. Tat je mojstra oškodoval skupno za nad 2000 Din.

— Nove čevlje je ukradel. Po Stareni trgu je predsočnim, na Miklavžev večer prikorakal še mlad človek — pravijo, da je imel na glavi siv klubok. Prišedši mimo trgovine Alojzija Polanjka se je za hilpec zagledal v razobešen par čevljev. S spretno gesto je popadel čevlje in jo ubral, kar so ga nesle noze, po strmi poti gor v Reber in dalje med smrečje na Gradu. Ker so nekateri tatvino opazili, so hiteli za njim, tat pa, ki si je na tako drzen način poiskal Miklavža, je le odnesel pete in pobegnil s plenom. Gre baže za znanega tatu, ki ga policija že več mesecev zamaž zasleduje.

— Jugoslovnsko - angleško društvo ima izreden občni zbor v sredo 12. t. m. ob 21. v društvenem lokalu, Selenburgova ulica 7-II. 2235

Samo še ob 4., pol 6. in pol 8. uri doživljati pogumnega novinarja v filmu

Besni reporter

Veseli! Smeh! Zabavno! Pustolovno!

Zvečer ob 9. uri premijera

Plamen ljubavi

Vilma Banky in Ronald Colman.

Telefon 2124. Elitni kino Matica.

— Senzacija na Miklavževem večeru SK Ilirije. Za Miklavžev večer, katerega priredi Ilirija v soboto zvečer v areni Narodnega doma, se obeta poleg nastopa Antona še druga velika senzacija. Ilirija je dobila od najmerodajnejše strani zagotovilo, da bo posestila ta večer visoka osebnost, ki se hoče preizkušati, kako se godi v sedanjih razmerah dobrodušnim Ljubljancem. Navzočnost visokega gospoda bo za Ljubljano senzacija, kakršne ni doživela že dolga leta. Opozarjamo na ta dogodek vse članstvo in prijatelje Ilirije. Nične ne sme zamuditi te izredne prilike, ki se nam bo nudila v soboto zvečer. Miklavževa darila se sprejemajo celo popoldne v areni. 2209

— Miklavž SO »Preporoda« bo danes v areni Narodnega doma. Prihod sv. Miklavža točno ob pol 20. Darila se sprejemajo danes popoldne od 15. do 17. ure v dvorani. Vabljeni vse plesalke in vsi plesalci, kakor tudi vsi prijatelji društva. 2234

— Zadruga mesarjev in prekajevalcev v Ljubljani sporoča cenji občinstvu, da bodo vse mesnice, stolpnice in barake v okolšiu policijske direkcije ljubljanske vsako leto v času od 1. decembra do 1. marca ob nedeljah ves dan zaprte. Zato bodo pa navedeni lokali odprti dan prej, to je ob sobotah od 5. ure jutraj do 19. ure zvečer. S tem bo ustrezno želji pomožnega osebja po nedeljskem počitku. Zaradi narodnega praznika ujednjenja in Marijinega spočetja se bo pričel počitek letos v nedeljo 16. t. m. 2238

— Plesna vala SK Svobode bo v nedeljo ob 10. v zeleni dvorani Uniona. 2236

— Plesne vaje Strelšče - Podrožnik danes in jutri popoldne. 2237

— Drobna policijska kronika. Od srede na četrtke so bili prijavljeni policiji naslednji dogodki: 1 tatvina čevljev, 1 vlom, 4 primeri kaljenja nočnega miru, 1 pretep, 1 poškodba tuje lastnine, 1 primer prekrščenja policijske ure, 2 primera nedostojnega vedenja, 1 prestopke zlagljalnih predpisov, 2 prestopka obrtnega reda, 3 prestopki predpisov o zapiranju trgovin, 1 prestopke avtomobilskih predpisov in 4 prestopki cestnega policijskega reda. Arretacij je bilo izvršenih 6 in sicer: 1 zaradi nedostojnega vedenja, 2 zaradi beračenja in 3 zaradi krošnjarenja brez dovoljenja.

Iz Celja

— Oddaja službe cestnega mojstra. Mestna občina celjska razpisuje mesto cestnega mojstra za neposredni nadzor raznih gradbenih del, ki jih vrši mestna občina v lastni režiiji. V poštev pridejo le prosilci, ki še niso dovršili 40 let, za dovršeno tehnično srednjo šolo ter vsaj 2 letno prakso pri gradbenih delih ali slično predizobrazbo. Mesečni prejemki 1650 Din. Nastop službe 1. januarja 1929. Pravilno kolkovane prošnje je vlagati pri predsedništvu mestnega magistrata celjskega do 20. t. m. Prošnjam je priložiti razen šolskih in delavskih spričeval še domovnico, rojstni list, uradno zdravniško spričevalo, navedeno spričevalo ter event poročni list in rojstne listine otrok.

— Naknadno razpisani poročni primeri. Za letošnje decembarske zasedanje celjske porote so razpisane še naslednje razprave: 12. t. m. Ignac Škrabl, tatvina in vlačugarstvo in Adam Bukovski, tatvina; 13. t. m. J. in Ana Narat ter Marija Horvat, umor.

Sraice za gospode

Prvovrstna izdelava Lastni izdelki!

bele, najfinelši šiloni od 55 do 88 Din

trikot srajce, male in hlače 32 » »

kakor tudi veliko izbiro prvovrstnih modnih cerfjev in šilona po izredno nizkih cenah tudi: 90 » 125 »

popelin zelo trepne delovne srajce od 30 Din naprej

spodnje hlače, barhent in gradl 32 » »

trikot srajce, male in hlače 32 » »

kakor tudi veliko izbiro prvovrstnih modnih cerfjev in šilona po izredno nizkih cenah tudi: 90 » 125 »

zelo trepne delovne srajce od 30 Din naprej

spodnje hlače, barhent in gradl 32 » »

trikot srajce, male in hlače 32 » »

kakor tudi veliko izbiro prvovrstnih modnih cerfjev in šilona po izredno nizkih cenah tudi: 90 » 125 »

zelo trepne delovne srajce od 30 Din naprej

spodnje hlače, barhent in gradl 32 » »

trikot srajce, male in hlače 32 » »

kakor tudi veliko izbiro prvovrstnih modnih cerfjev in šilona po izredno nizkih cenah tudi: 90 » 125 »

zelo trepne delovne srajce od 30 Din naprej

spodnje hlače, barhent in gradl 32 » »

trikot srajce, male in hlače 32 » »

— Na Miklavžev večer je bilo v Celju precej življenja. V Narodnem domu je imel Sokol svoje običajno miklavževanje, ki je bilo središče dobro obiskano. Dasi je bilo videti tudi v poznih nočnih urah na cestah precej veselih miklavžarjev, ni bilo večera pri policijskem uradniku videti nikakih priljav zaradi kaljenja nočnega miru ali sličnih prestopkov.

Iz Maribora

— Proslava 60-letnice skladatelja gosp. sodnega svetnika O. Deva bo v soboto 15. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma.

— Propagandno razstavo ženskih ročnih del bosta priredila 8. in 9. t. m. v Mariboru v risalnici II. dekliške meščanske šole državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani in Odsek mariborskega ženskega društva za pospeševanje domače obrti.

— Prometu nevarne reklame se zadnje čase pojavljajo na mariborskih ulicah. Nekateri trdnice namreč pošiljajo na ulico, kjer je največ prometa, dečke s širokim in visokimi lesemimi reklamnimi deskami ter na ta način ovirajo promet na že itak tesnih ulicah. Policija je zaradi tega ta način reklame zabranila.

— Neznani vlomilci so v noči od 4. t. m. poskusili priti skozi okno v trgovino in gostilno g. Zorka v Pekrah pri Mariboru, a so jih domači prepoznali. — Na Pavlovskem vrhu pri Ormožu so neznani zlikovci vlomili že drugič v zidanico vinogradnika dr. Lašiča, odvetnika v Mariboru. Večera je odšel na Pavlovski vrh policijski uradnik, ki bo skušal po odtisih prstov in drugih sledovih izslediti vlomilca.

Iz Kranja

— V Cankarjevo počastitev. Gledališki oder bo priredil v torek 11. t. m. v Narodnem domu Cankarjevo počastitev spominski večer. Predvajali bodo izbrane odlomke iz njegovih dramatskih pesnitev in dramatizirane prizore.

— Občinske zadeve. Občinski proračun za prihodnje leto je razgrnjen vsakomur na vpogled do 11. t. m. Enako je razgrnjen sklep občinskega odbora, da se prodaja občinski pašnik pod gimnazijo ob poti v stari dvorci po 1,25 Din kvadratni meter.

— Pred volitvami v občini Križe. Pri okrajnem glavarstvu so bile te dni vloze ne naslednje liste: Arhova, Obrtna zveza, Čevlarska, Zdrž. delavsko-gospodarska, Kmetstvo-obrtna delavska, SLS, Delavsko-kmetka, Lista podobčine Duplje, Kmečka zveza. Boj za občino, kjer se bodo vršile volitve 16. t. m., je izredno oster in živahen.

Iz Tržica

— Avto zgorel. Tukajšnjemu avtotaksu nemu podjetju g. Rutarja je v nedeljo na deželni cesti pri Pavlinu v Podbrezju zgorel avto znamke Ford. Pasajirji so se z naglim skokom iz avtomobila rešili nezgode. Lastnik pa trpi prav obutno škodo, ker je bil zavarovan le za malo vsoto.

— Savezni dan Sokola, ki je bil v nedeljo in na katerem je sodeloval tudi meščani in moški pevski zbor Slov. bralnega društva, je potekel prav lepo. Vsi nastopi so ugajali, posebno rajanje naraščajnc, ki so ga morale na občo zahtevno ponoviti. Na novo je položilo sokolsko prisrigo 5 članic in 8 članov. Pevski zbor je nastopil zelo dostojno pod vodstvom ravnateljica g. Lašiča. Zlasti je ugajal mešani zbor s Schwabovim »Valčkom« ob spremljevanju klavirja. Kakor čujemo, se pripravlja zbor na samostojen koncert.

— Novo podjetje za žaganje drv. Gospod Rutar si je nabavil novo motorno krožno žago za žaganje drv po hišah. Sedaj ima Tržič dva žagarja, ki bosta imela oba še vedno dovolj dela.

Ne mučite Vaše dece z ribljim oljem in ne delotvornimi emulzijami, ki diše po rib. olju.

JEMALT

Je prašek, ki ima zelo ugoden okus, ako ga vzamete suhega ali raztopljenega v mleku. Narejen je s sladnim ekstraktom dr. Wandera in garatiranim 30% ribljim oljem ter osobito prikladen za vse one, ki navadno riblje olje težko ali nikakor ne prenesejo. Dobite ga v vseh lekarnah in velikih omotih po Din 42 — in v malih omotih po Din 25.—.

Sport

Tekme za Gospodarski pokal

Letošnji nogometni turnir za prehodni Gospodarski pokal odigrajo 8. in 9. t. m. klubi Maribor, Ilirija, Hermes, Svoboda, Reka in Grafika, in sicer v naslednji razvrstitvi:

na praznik 8. t. m. ob 13.30 Ilirija : Hermes, ob 14.45 Maribor : Svoboda, v nedeljo 9. t. m. ob 13.30 Reka : Grafika, ob 14.45 Ilirija : Maribor.

Pisali smo že, da je osnovala tekme za Gospodarski pokal SK Ilirija povodom proslave svoje petnajstletnice; pokal, ki ga je darovala, postane prehodno last vsakoletnega zmagovalca. Čisti dobiček gre v korist Jugoslovske Matice, odnosno Gosposvetskega Zvona. Te prireditve značilno manifestacijo naših sportnih klubov za nacionalno-kulturne namene Jugoslovske Matice in zlasti naj pripomorejo ožvežiti spomin na Slovenski Korotan.

Gospodarski Zvon pozove naše sportnike vsako leto enkrat na sportni mejdan. Prvič so se izvedle tekme za Gospodarski pokal leta 1926; zmago si je priborila Ilirija. Lani so bile tekme določene na narodni praznik, toda sneg jih je preprečil. Tudi letos so se te tekme zaradi obilice prvenstvenih tekem zavlekle v pozno sezono. Imena sodelujočih klubov, posebno pa še sestanek Ilirija : Maribor, pa jim kljub temu jamčijo popoln uspeh. Da bodo prišli tudi pričakovani gromotni koristi, zavisi seveda predvsem od odziva občinstva.

Odločno tekmo bosta odigrala po vsej verjetnosti SK Ilirija in SK Maribor. Ilirija je dokazala preteklo nedeljo z 9 : 3 proti Primorju, da se nahaja v odlični formi. Maribor smatra danes publika za najboljšo močstvo Slovenije, v poletju je sigurno nadvladal tako Ilirijo kot Primorje. Pri ljubljanski sportni publiki uživa Maribor toliko simpatij kot malokatero drugo močstvo.

Pa tudi prvotno 8. t. m. prinese zanimiva srečanja. O Hermesu je znano, da igra, kadar je v formi, odlično in Svoboda si je jeseni po svojih sposobnostih priborila mesto med vodečimi klubi LNP.

ASK Primorje. Za tekmo proti Železničarjem v Mariboru se določajo naslednji igrači: Anžlovar, Hassl, Jež, Pišek, Zemljak, Slamič, Jug, Vrhovnik, Trček, Senica, Sočan, Uršič, Svetic. Imenovanj naj bodo v soboto točno ob 5. izjutri na glavnem kolodvoru.

SK Reka. Na zadnji odborovi seji dne 4. decembra t. l. je upravni odbor SK Reka ukinil suspenz g. Korenu Evaldu. Tajnik.

SK Reka. Vse igrače, ki igrajo v nedeljo 3. decembra proti SK Grafiki, opozarjam, da si pravočasno preskrbe pri gospodarju opremo! Kapetan.

ZSK Hermes. Za tekmovalce za Gosposvetski pokal, ki se vrši na praznik v soboto, dne 8. t. m., določam naslednje moštvo: Burja, Pleš, Serbec, Kos, Marinko, Mihelak, Lado, Vili, Zaklazar, Puba, Kremžar, Rafko Zemljak in Glavač. V to svrhu sklicujem za soboto 8. t. m. ob 9. dopoldne kratek sestanek v telovadnici, katerega se morajo imenovani brezpogojno udeležiti. Pričetek tekme je ob 13.30, na igrišču Ilirije. G. Lukanc naj skrbi, da bodo reditelji pravočasno na mestu. Stranski sodnik je g. Bajde. — Načelnik.

ASK Primorje. Danes ob 20.30 se bo vršil v damskem salonu kavarne Emona važen članski sestanek. — Vabljeni so klubski člani, posebno pa gg.: Vovčina, Ludvik

Keresturi, Sancin M. S. in G., Vidic, inž. Strenar, inž. Gombac, Stepančič, Svetic, Jančigaj, Hassl, Wmdisch J. in R., arh. Spincič, Zajc, geom. Černe, Rovar, Sketelj, Glavič, Kuret, Saksida, Gržetič, Hafner, Volčič, Walner, Močan, Cek. Imenovani so naproseni, da se samo zaradi resne nuje zadržanosti odtegnejo temu sestanku. — Načelnik.

SK Svoboda. Danes v petek ob 19.30 uri članski sestanek v prostorih Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Z ozirom na važnost dnevnega reda prosim polnoštevilno in točno. Naj nikdo ne manjka. — Načelnik.

TKD Atena (Hazena odsek). Nocoj ob 18. uri trening v kolizejski dvorani. Važno je, da se tega treninga udeleži čim več igralr II. skupine. Prosim točno in polnoštevilno. — Načelnica.

Balkanski cup. Na svoji zadnji seji je JNS sestavil propozicije za tekmovalce za balkanski cup. Te propozicije se bodo poslale romunskemu, bolgarskemu, grškemu in turškemu nogometnemu savezu s prošnjo, naj sporočijo svoje pripombe. Obenem je JNS prosil imenovane saveze, naj sporočijo, kateri termin smatrajo za najugodnejši za sklicanje konference balkanskega saveza. JNS stoji na stališču, da se mora prihodnje leto brezpogojno vršiti ta konferenca, na kateri bi se sprejeli končno veljavni sklepi glede tekmovalstva za balkanski cup. Balkanski savezi bodo odigrali te tekme popolnoma samostojno brez vpliva od strani sredineevropskega saveza, ki bi hoteli, kakor se zdi, imeti ingerenco tudi na te tekme. — JNS je dobil poziv od JLAS za sodelovanje pri balkanskih igrah. Inicijativa za te igre je izšla od Grčije. JNS se bo odzval temu vabilu, vendar pa bo izjavil, da se tekme za balkanski cup ne morejo spojiti z balkanskimi igrami.

VREMENSKO POROČILO JZSS

Situacija je od zadnje nedelje neizpremenjena: Kranjska gora in Rateče prideta v prvi vrsti v poštev, smuka prav dobra, temperatura — 6. pri kolodvoru in Kranjski gor. 10 cm snega, ki stopnjuje do Tamarja do 40 cm. Sneg prsiš. — Pohorje: Klopni vrh smuka prav dobro, mestoma izvrstna, snega od 20 do 50 cm, sneg prsiš Vel. Planina in Kravec snega ca 30 cm, mestoma spihan, mestoma pa dobra smuka. — Sv. Janez v Bohinju. Novozgrajeno umetno drsališče bo bržčas v soboto odprto. Obvestilo bo pri trdnici Gorec. JZSS

Dopisi

VIC. K dopisu z dne 6. t. m. obveščamo napredno javnost, da bo proslava narodnega praznika Sokola na Viču v nedeljo, 9. t. m. ob 20 in ne v soboto, kakor je bilo pomotoma javljeno. Opozorjamo cenjeno občinstvo, da je spored prvovrsten, ter bo zlasti drama «Kajna», ki prikazuje trpljenje našega naroda pod fašističnim nasiljem, vzbudila sočutje z našimi zaslužjenimi brati.

SKOFJA LOKA. Proslava 1. decembra v Sokolskem domu nam je zopet pokazala, kako malo razumevanja je med našim meščanstvom osobito pa še v vrstah starejšega članstva, ki bi ravno ob takih prilikah lahko pokazalo svoje narodno in sokolsko čustvo. Večer, čigar aranžman in režija sta bila v spretnih rokah, je zadovoljil gotovo vse navzoče. V nedeljo se je kot dopolnitev tega praznika vprizorila igra «Na Polog». Vsebinska primerna edino za tak večer, bi kot samostojna prireditev ne nudila toliko užitka, osobito ker je v njej preveč nepotrebnega govorenja in mnogo momentov, ki se v prirozi čisto ponavljajo in vlečejo v neskončnost. Režiser bi bil moral vse to še bolj skrajšati. Predstava sama pa je v tem okviru po zaslugi igralcev izpadla dovolj dobro. Od posameznikov se je zopet odlikovala naša priznana moč gđ. Nadišova v vlogi Kulmerjeve žene, dočim bi bil moral odigrati Kulmer svojo vlogo toliko naravno, da ga ne bi bila izmučila. Marta kaže napredek, vendar pa bi se z režiserjevo pomočjo dale odstraniti še marsikake začetniške napake. Stricu Jakobu se je poznala dolga pavza, čeprta si je bil takoj osvojil simpatije gledalcev. Tina kot začetnica dobra; žeteli bi bilo, da jo večkrat in v večjih vlogah vidimo. K splošnemu uspehu pa je mnogo pripomogla tudi neslišna oseba šepetalka, ki je z malimi

izjemami obdržala igro v primernem tempu. V celem so torej igralci obdržali za dovolj in tudi br. blaginji pravi da je «kontent».

RADOVLJICA. Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori na praznik, 8. t. m. ob pol 16 in v nedeljo, ob pol 20. priljubljeno burko «Ugrabljeni Sabince», ki je še danes na sporedu tudi na večjih odrih. Kdor ljubi smeh in zabavo, naj ne zamudi te predstave!

RABIE TUNGSRAM Barieeve elektronke

Važni sklepi kongresa delavskih zbornic

Vsakoletni kongres delavskih zbornic se je letos vršil v dnevi 25. in 26. novembra v Beogradu. Ob tej priliki se je otvorilo tudi novo zgrajeno poslopje centralne delavskih zbornic in beogradske delavske zbornice. To dejstvo je gotovo izredne važnosti za socialni in kulturni razvoj delavstva v Srbiji in morda tudi za boljše soc. politično udejstvovanje države.

Kongres je razpravljal o aktualnih delavskih vprašanih: referati in referenti so podali vtis, da hočejo voditi realno delavsko politiko in dati delavstvu ono, kar mu konkretno koristi v vsakdanjem življenju. Komunisti so na kongresu modrovali o desetih nebesih, izpadali in napadali, tako da je moral biti napravljen red.

Izmed točk dnevnega reda omenjamo samo najaktualnejše. Delavsko socialno zavarovanje je gotovo najrealnejša naša povojna socialna pridobitev. Ta je v krizi. Referent je na kratko skiciral sledeče razloge te krize. Ni izvedeno starostno in invalidno zavarovanje, pa vendar se isto, vsaj delno izlaja. Stari in onemogli delavci, kar ne morejo delati, dobivajo podporo iz naslova bolniškega zavarovanja, dasi isto za te vrste podpore ne dobiva nobenih dohodkov. Nujno potrebno je, da se starostno in invalidno zavarovanje realizira, kar pomanjkanje tega zavarovanja tudi iz stališča gospodarskih krogov ne more pomeniti nobene razbremenitve: prispevatelj mora več za ogroženo bolniško in nezgodno zavarovanje. Računi pravijo, da bi ob primernejši novelizaciji dajatev iz naslova bolniškega in nezgodnega zavarovanja vse panoge delavskega zavarovanja ne bile dražje kakor za 9% premijo (danes znaša bolniška in nezgodna premija povprečno 8%). Zato je trditve, da je uvedba starostnega in invalidnega zavarovanja iz gospodarskih razlogov neizvedljiva, zelo pretirana in iz trte izjavi. — Solidarnost zavarovanja dalje ogroža razceplostnost zavarovanja: iz okvirja splošnega zavarovanja so izločeni rudarji in železničarji. To pomeni nevarne finančne posledice. Kongres se je zato prav utemeljeno izrekel za združitev vsega delavskega zavarovanja v eno celoto, v kateri pa naj se vpoštevajo posebnosti posameznih delavskih strok. Na realen razvoj delavskega zavarovanja poraz-ono vpliva konstatacija, da delodajalci delavskemu zavarovanju na neuplačanih prispevkih dolžujejo nad 100 milj. Din, od tega samo država za svoja gospodarska podjetja nad 50 milj. Din. Država sploh stori vse, da oškoduje delavsko zavarovanje. Tako npr. daje država brezplačno zdravljenje nalezljivo obolenim bogatašem, delavec pa mora tako zdravljenje preko svoje zavarovalne institucije sam plačati. Kongres je podprl potrebo po večji samostojnosti okrožnih uradov in potrebo, da se nastavi teritorialno razsežni uradi. To možnost daje spremenjeni statut osrednjega urada za zav. delavcev. S posebno resolucijo je kongres povdalil potrebo rudarskega zavarovanja. To je važna ugotovitev, naj deficite bratovskih skladnic nosijo podjetja sama. To je v redu, ker zavarovalna vzajemnost in skupnost more in sme odgovarjati le za moralna rizika; nemoralna rizika pa mora nositi podjetje samo z višjo premijo.

Kongres je posebno pažno posvetil švedskemu posojilu in ugotovil, da je to najdražje in najslabotnejše posojilo, kar smo jih in kar jih bomo imeli. S posojilom je država švedskemu kartelu prodala produkcijske vžgalice in samoužigalnikov. Prodali smo trgovino enega najvažnejših predmetov, ne da bi si pridržali najmanjšo pravico kontrole. Zakon o posojilu je vzel za podlago se d a n j o izredno visoko prodajno ceno vžgalic in kartel je na ta način omogočil ogromen dobiček. Zakon garantira kartelu današnje izredno nizke delavske plače na ta način, da mora država v slučaju zvišanja plač, zniževati monopolno takso. To pomeni, da se delavske plače ne bodo zvišale in da je znižanje plač mogoče ne na račun letnega dobička, pač pa na račun naše državne blaginje. Stavke so v bodoče izključene, kajti kartel ima pravico, da v tem primeru carine prosto uvaža vžgalice iz svojih inozemskih tovarn. Ogorčenje delegatov proti taki finančni politiki sedanje vlade je bilo ostro in splošno. Kongres je razpravljal o delovnem pravu ter sprejel konkretne predloge, s katerimi naj se izpolni delovno - zaščitno pravico. Tako naj se izboljša izvršni in konkurzni red, da se bolje zavarujejo delavčeve plače. Nujno je potreben zakon, ki naj uredi delovne pogodbe v smeri večje materialne in formalne zaštite delavstva. Za razvoj našega obrtništva je važna zahteva po zakonu o valencih. Glavna načela tega zakona bomo posebej obravnavali. Reševanje sporov iz delovnega razmerja ni enotno, razmerja ni enotno, marsikje to vprašanje sploh ni urejeno.

Kongres delavskih zbornic se nedvomno važen faktor v razvoju naše socialno-politične zakonodaje sploh. Država bi tudi tem kongresom morala posvečati prav resno pažnjo.

Gospodarstvo

— Vprašanje ukinjenja, odnosno omilitja davka na poslovni promet in novi proračun. Kakor smo svedočeno poročali, je finančni minister dr. Subotić obljubil predstnikom beogradskega zbornic, da bo poiskal možnost, da se davak na poslovni promet ukine ali najde drug način plačevanja. Sedaj pa je finančni minister stavil v proračun kol donos te davčne oblike isto važno kakor tani, in sicer 220 milijonov Din. Ker finančni minister torej ne namerava te davčne oblike niti omiliti, se je v beogradske gospodarske kroge pojavilo veliko — oljstvo, ki je prišlo do izraza tudi na plenarni seji beogradske trgovske zbornice, ki se je vršila te dni.

— Lep razvoj naše trgovinske mornarice. V zvezi z združitvijo Atlantske plovidbe in Jugoslovske - ameriške plovidbe v močno paroplovno družbo pod imenom Jugoslovskega mornarice, se v zadnjem času mnogo razpravljalo o razvoju naše mornarice. Koncem 'ekočnega leta znaša tonaza naših paroplovnih družb že okrog 300.000 br. reg. ton napram 257.486 koncem leta 1927. 224.78 koncem leta 1926. in 114.388 koncem l. 1921. Navzlic naglomu naraščanju tonaze pa so nadaljnj razvojne možnosti naše trgovinske mornarice prilično ugodne, kajti od vsega pomorskega blagovnega prometa z inozemstvom ne odpade danes niti ena tretjina na našo zastavo. Vprašanje osnovanja posebne družbe za vzdrževanje redne paroplovne linije med našimi jadranskimi lukami in Južno Ameriko pod vodstvom angleške Cunard Line in s udeležbo vseh naših večjih paroplovnih družb še ni definitivno rešeno, čeprav so posamezna ministrstva sporočila že svoja mnenja finančnemu ministru in je le potrebno, da ekonomsko - finančni komite ministrov končno pristane na ustanovitev.

— Neuspela trgovinska pogajanja z Češko-slovaško. Ekspert beogradske trgovske zbornice pri pogajanjih s Češko-slovaško g. Milutin Stanojević, je podal na zadnji seji zbornice obširen referat o neuspehih trgovinskih pogajanjih s Češko-slovaško, pri katerih je bila kakor znano sklenjena samo splošna pogodba s konzularno konvencijo, dočim glede tarifnega dela pogodbe in glede veterinarske konvencije ni prišlo do nikakega sporazuma. G. Stanojević je povdarjal, da je češko-slovaška delegacija, ko so ji bile predložene naše zahteve, enostavno izjavila, da na te zahteve ne more pristati. Po takem odgovoru je naša delegacija prekinila pogajanja glede tarifnega dela. Češko-slovaška delegacija ni niti skušala najti kak kompromis. Med drugim je navedel, da je naša država od l. 1921—1927 uvozila iz Češko-slovaške za 5,7 milijarde Din, izvozila pa je v Češko-slovaško le za 4,5 milijarde Din, in je bila torej naša trgovinska bilanca s Češko-slovaško v tem razdobju pasivna za 5,2 milijarde Din.

— Vinska letina v Ivanjkoveh. Vinski mošči iz okolišja Ivanjkovec so letos pekazali zelo različno stopnjo sladkorja. Ugodno vreme je povzročilo, da je mošt lepo povel in se še v mnogih primerih lepo tišči. Kakor smo imeli v jeseni različno sladke mošte, od 14—20 stopinj in v izjemnih primerih še nekoliko več, tako imamo sedaj tudi različna vina in sveda tudi cene, ki se gibljejo med 5—9 Din. Promet z vinom je še približno živahen, s tukajšnje postaje je bilo do sedaj odpremljeno čez 35 vagonov letošnjega vinskega pridelka. Vendar pa so še zaloge zelo velike. O letošnji kakovosti ter o splošni situaciji se bodo zainteresirane najboljše lahko informirali na vinskem sejmu in razstavi, ki se bo vršila v tujakšnji restavracijski dvorani dne 18. decembra t. l. z začetkom ob 8. uri. Vlakovne zveze skrajno ugodne, tako, da se v enem dnevu prav lahko vse opravi.

— Konkurs je razglašen o imovini «Heres», stavbe reg. zadruge z o. z. v Ljubljani (prvi zbor upnikov pri delženem sodišču v Ljubljani 15. decembra, oglasitveni rok do 31. januarja, ugotovitevni narok 16. februarja).

— Novi veliki konkursi v Beogradu. V prvih dneh t. m. so bili v Beogradu objavljeni kar 4 novi konkursi, in sicer konkurzi o imovini tvrdke Novaković & Stefanović s pasivami od 4 milijonov Din, dalje o imovini obeh lastnikov tvrdke, in sicer Periša Stefanovića s pasivami od 5 milijonov Din, in Branka Novakovića ter končno o imovini agenturske in komisijske tvrdke Majer - Altaras s pasivami od 4,5 milijona Din. Značilno je, da pri gornjih konkurzi ne gre za prezahtevne, temveč le za mobilizacijo. Da je prišlo do teh konkurzov, je vzrok strogi srbski konkurzni zakon.

— Kredit za generalno popravilo vojašnice kralja Petra v Mariboru v višini 500.000 Din je bil te dni odobren od ministrstva za vojsko in mornarico.

— Ponovna bančna insolvenca v Italiji. Zaradi insolvence velike napoljske banke Credito Meridionale je sedaj postala insolventna tudi banka Credito Pugliese v Bariju. Banka ni mogla zadostiti velikemu dviganju vlog, katerih ima še okrog 20 milijonov lir.

— Naraščanje pasivnosti italijanske trgovske bilance. V prvih 8 mesecih t. l. se je pasivnost italijanske trgovinske bilance napram istem razdobju preteklega leta povečala za 147 milijon. lir od 427 na 574 milijonov lir. Uvoz se je povečal za 889 milijonov lir, izvoz pa je nazadovol za 1132 milijonov lir.

— Nazadovanje romunskega leja. Deviza na Bukarešto je zadnje dni na vseh deviznih tržiščih nazadovala. In sicer v Curihi od 3.12 na 2.95 do 3.—. To nazadovanje je v zvezi z vestmi, da namerava romunska vlada stabilizirati lej pri nižjem tečaju.

— Dobave. Strojni oddelek direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. t. m. ponudbe glede dobave batnih teles. do 14. t. m. glede dobave brusnih kamnov. do 18. t. m. pa glede dobave mehkih desk. (Pogojl so na vpogled pri omenjenem oddelku.) Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave 20 komadov ozi za tanlarje, do 14. t. m. pa glede dobave 5000 kg martinovega jekla. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 1 benelškega agregata 1 čelne plošče, 2 bronastih ležajev in 1 cel za želno stružnico. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije. dne 15. t. m. pri direktiji pomorskega prometa v Splitu glede dobave raznega platna, steklenih čevljev, svilenih plošč, grafita, kosira, salmijaka, solne kisline, klingerita, gumijevih plošč, mila, sveč, steklenege papirja, vžgalice, krtač, držajev za krtače, stekla, jeklenih vrvi itd.; do 20. t. m. pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelku v Beogradu glede dobave 10.000 m platna, 22 t. m. pri upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 10.000 kg parafina in 36.000

kg žvepla. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) Dne 10. t. m. se bo vršila pri glavnem sanitetskem skladišču v Zemlju ofertalna licitacija glede dobave 150 garnitur malih poljskih lekarn. (Pogojl so na vpogled v pisarni skladišča.)

— Dobave. Prometno-komercijalni oddelk direktije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. t. m. ponudbe glede dobave 4000 kg deksrina. (Pogojl so na vpogled pri omenjenem oddelku.) Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave elementnih čevljev in 150 ton kovaškega koka. Direkcija državnega rudnika Bukanje, pošta Kreka, sprejema do 10. t. m. ponudbe glede dobave gonilnih jermenov. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 22. t. m. ponudbe glede dobave raznega železa, vijakov z maticami, zakovnic, zatikačev in vrvic. Dne 18. t. m. se bo vršila pri direktiji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave orastovih orazov. (Predmetni pogojl so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

— Prodaja. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe glede prodaje 700 m³ bukovega lesa. (Pogojl so na vpogled pri omenjeni direktiji.) Belgijski konzul v Ljubljani objavlja, da iščejo velike belgijske eksportne tvrdke prvovrstne in solidne zastopnike v Jugoslaviji za naslednje predmete: železni in jekleni izdelki, žica, žičniki, steklo, zrcala, specialna stekla, železobetoni, mehka jeklena pločevina, galvanizirana pločevina in razne vrste rlinčic. Tozadovne informacije morejo obiti interesi v uradu Ljubljanskega veleposla.

Borze

6. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet zelo velik, in sicer predvsem v devizah na Curih, Berlin, Newyork in Prago. Privatna ponudba je krila vso potrebo v devizah na Newyork, Pariz in Trst, ostalo potrebo pa je krila Narodna banka. Tečaj deviz se niso bistveno spremenili. Med efekti je bila zaključena Ljubljanska kreditna po 125.

Na zagrebiškem efektm tržišču so tečaji Vojne škode ostali v glavnem nespremenjeni. Pri slabem prometu je promptna notirala 431,5 — 433, trgovala pa se je za december po 434 in za februar brez kupona po 412. Med bančnimi vrednotami je bila Ljubljanska kreditna zaključena po 127, Praštediona po 920, Srpeka po 152, Poljedelske (nove em.) po 15,5 in Zemaljska Sarajevo po 140. Med industrijskimi vrednotami je Trboveljska po 147,3 (zaključek). Nekaj prometa je bilo tudi v Slaveksu po 101,5 — 103.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.8125 — 22.8725 (22.8425), Berlin 13.54—13.57 (13.555), Bruselj 0—7.9095, Budimpešta 0—9.9206, Curih 1094.1—1097.1 (1095.6), Dunaj 7.985—8.015 (8.—), London 275.53—276.33 (275.93), Newyork 56.785—56.985 (56.885), Pariz 221.22—223.22 (222.22), Praga 168.2—169.— (168.6), Trst 296.75—298.75 (297.75). Zagreb. Amsterdam 22.875 — 22.865, Dunaj 7.985 — 8.015, Berlin 13.54 — 13.57, Milan 296.75 — 298.75, London 275.53 — 276.33, Newyork 56.785 — 56.985, Pariz 221.22 do 223.22, Praga 168.20 — 169, Curih 1094.1 do 1097.1.

Curih. Zagreb 9.12625, Pariz 20.28, London 25.18, Newyork 519.12, Milan 27.18, Praga 15.882, Dunaj 73.02, Budimpešta 90.54, Berlin 123.71, Bruselj 72.12, Amsterdam 208.45, Varšava 58.20, Bukarešta 3.1075, Sclija 3.747.

Elekti.

Ljubljana. Celjska pos. 158—0, Ljubljanska kreditna 125 zaklj., Praštediona 920 den., Kreditni zavod 175 den., Vevče 110 den., Ruše 260—280, Tšavbna 56 den., Šešir 105 denar. Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 431.5 — 433, kasa 432 — 433 za december 434 — 434.5, za februar ek kupon 411 — 412, investicijsko 0 — 86.5, agrarne 53 — 54; bančne vrednote: Praštediona 920 — 925, Kreditna 98 — 0, Srpeka 152 — 153, Hrvatska 0—62, Poljo nova emis. 15.5 — 16, Union 57.5 — 59, Jugo 91 — 92, Ljubljanska kreditna 125 — 127, Zemaljska 139 — 141; industrijske vrednote: Narodna kumska 19 — 0, Našička 1670 — 0, Gutmann 195 — 200, Slaveks 101.5 — 103.5, Slavonija 6 — 6.5, Drava 0 — 510, Šešerana 455 — 460, Vevče 114—0, Isie 26 — 80, Trbovlje 472.5 — 475, Dubrovačka 492 — 500.

Beograd Vojna škoda 432 — 432.5, investicijsko 86 — 86.5, agrarne 53 — 54.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna bors (6. t. m.). Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 4 vagoni, in sicer 2 vagona hrastovih in 2 vagona orehovih plobov. — Deželni pridelki: Tendence nespremenjena. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slov. post. mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, 80 kg, promptna po 290—292.5; za december po 295—297.5; za januar 300; do 302.5, turščica: ameriška «La Plata», zacarinjena, to Ljubljana po 315.5—320; oves: baški ali slavonski, zdrav, rešeten po 295—297.5; 290. Oves: baški, sremski in banaški 240 — 245 Turščica: baška 282.5 — 287.5; za december - januar 287.5 — 242.5; za marec - april 272.5 — 277.5; za april - maj 280 — 285; sremska 285—240. Moka: baška «og» in «og» 345 — 355; «2» 325 — 335; «3» 305 — 315; «4» 270 — 280; «5» 255 — 265; «6» 205 — 215. Otrrobi: baški in sremski 177.5 — 182.5 Krompir: slovanski, beli 110 — 115.

Vežati pakete z motorzom Jouphe = biti zadovoljen!

Poskusite Vašo srečo! Še danes kupite ali naročite Vašo srečno srečko.

Tu odrežite in pošljite takoj v kuverti z znamko po pošti.

»BRISTOL« prodajalna srečk Državne razredne loterije Novi Sad

Pošljite nam sledeče srečke Državne razredne loterije I. razreda 17. kola: ZA ŽREBANJE 15. JANUARJA 1929

kom. celih srečk po Din. 100.— vsega Din. _____
 „ polovičk „ „ 50.— „ Din. _____
 „ četrtink „ „ 25.— „ Din. _____
 „ duplo celih „ „ 200.— „ Din. _____

Kupno ceno teh srečk skupno Din. _____

plačam po prejemku potom čeka št: 52.860.

Prosim, da mi po vsakem žrebanju dostavite listo dobitkov.

Ime in priimek: _____

Mesto stanovanja (pošta): _____

Ulica in števil.: _____

VREMENSKO POROČILO

Meteorološki zavod v Ljubljani 6. decembra 1928.

Višina barometra 808.8 m

Ura	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaž.	Smer ve. ra in
-----	-----	--------	---------	------------	----------------

Iz življenja in sveta

Dalekosežna medicinska reforma v Nemčiji

Zdravniška zbornica v Berlinu se je načeloma izrekla za odpravljanje človeškega ploda iz evgeničnih vzrokov

Berlinski zdravniki so se dni na zborovanju Zdravniške zbornice stvorili principijelen zelo važen zaključek, ki bo izzval dalekosežne posledice. Usvojili so princip, da bodi zanaprej dovoljeno odpravljati plod iz materinega telesa na podlagi tako zvane evgenične indikacije, v slučajih, ko se lahko s sigurnostjo sklepa, da bo novorojenec manjvreden ali nedobrodošel član človeške družbe. V primerih posilstva in slabomnosti bodo torej noseče matere lahko izključene od materinstva, operativni postopek pa se bo izvajal samo v javnih bolnicah in tudi brezplačno. Na dnevnem redu je bila tudi debata, ali naj bo dovoljeno prekinjenje nosečnosti iz socialnih vzrokov. Zdravniki so to zahtevo po burnem prerekanju odklonili, večina za ta sklep pa

je bila tako majhna, da ni dosti manj, kolo, pa bi stvar prodrla. Zato pa se je prestilizirala določba, ki govori o odstranjevanju človeškega plodu v primerih, ko je vsled nosečnosti ogroženo materino življenje. Za primere te vrste so lahko somerodajni tudi socialni in gospodarski razlogi, o katerih pa sme tvoriti sklep samo zdravniški konzilij.

Končno je sklenjeno, da veljajo za nezakonske matere iste norme kakor za zakonske žene. Roditelji, ki bi se odklonili hčere radi nosečnosti izven zakona, bodo izpostavljeni javni kritiki. Porod, pravi resolucija berlinskih zdravnikov, ni nič sramotnega. Srednjeveškega naziranja, da je nezakonska mati izobčena iz človeške družbe, mora biti enkrat za vselej konec.

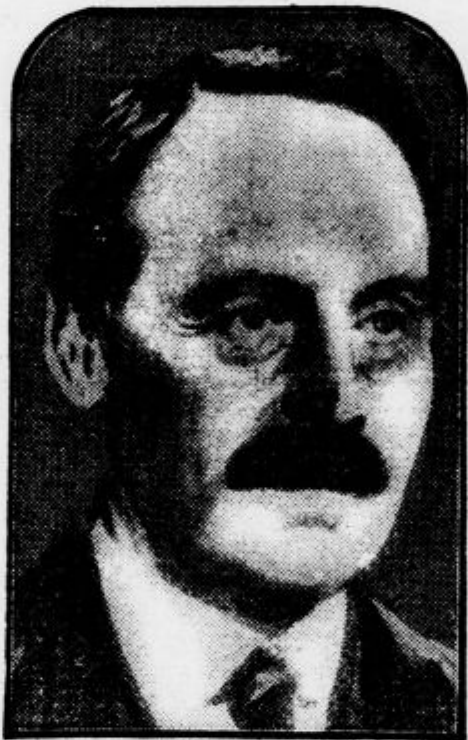
Poroka na španskem dvoru

Infantinja Dona Izabela-Alfonza, sestra kralja Alfonso XIII., in grof Zamolsky se bosta te dni poročila.

250 mrtvih, 600 ranjenih

Poslaništvo južnoameriške države Čile v Londonu je te dni objavilo uradno poročilo o potresu in njegovih človeških in materialnih žrtvah. Glasom izjave čilenske vlade je zahteval potres 250 mrtvih in 600 ranjenih. Mesti Talca in Constitución sta popolnoma razdejani, močno pa so trpela mesta Chillan, San Fernando in Curico.

Vlada je takoj, ko je doznala za obseg katastrofe, poslala v prizadete kraje bolniško sobo in vojaštvo. Pri tem so poleg železnice pomagale zlasti ladje. Materialna škoda je po dosedanjih ugotovitvah cenjena na 150 milijonov pezov. Od te vsote odpade 50 milijonov samo na mesto Constitución. Prizadeto prebivalstvo je prosilo vlado, naj dovoli porušeni krajem moratorij, kar se bo menda zgodilo. Vlada pa je storila poleg tega še en potrebniji ukrep: izdala je strogo naredbo proti navajanju cen stavbnemu materialu.

Telesni zdravnik angleškega kralja

lord Dawson of Penn.

Polom Bakerjeve v Berlinu

Črna plesalka Josephina Bakerjeva, ki je še lani slavila v Parizu nepopisne triumphe, je v Berlinu končala svojo kariero z velikim denarnim polomom. Že nekaj tednov je namreč gostovala v gledališču »Theater des Westens«, kjer pa je s svojimi metodami izgubila sleherni privlačnost. Te dni se je med predstavo uprla in ni hotela priti na oder. Med gledalci je prišlo zaradi tega do burnega prerkanja in celo do pretepev. Občinstvo je naskočilo blagajno in je zahtevalo, da se mu povrne denar za vstopnice. Morala je posredovati policija, da ni prišlo do prelivanja krvi. Bakerjeva je sama zase sicer do zadnjega dosegala uspel, toda njena revija »Prosim vstopite«, je bila tako plitka, da so jo odklanjali vsi, občinstvo in časopisi število

Kratke sukn e

(mikado) že od Din 350.— dalje, podložene s kožo ali plišem.

DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA.

Vladimir Bartol:

Avion v megli

Sedeli smo na sodih bencina in pušili polovice »Zetskih« čaka, da se razkadi mekla, ki je bila legla nad novosadski aerodrom ter prekrila vse stavbe in hangarje na njem. Bilo je zgodaj zjutraj in vlažen mraz nam je pritiskal na ude. Čepav smo imeli pod olinatim kombinesonom debele vojaške obleke.

»Treba bo razgrniti šotor in potegniti letalo iz nega,« je dejal pilot-narednik in zagnal ogorek cigarete pod nos. Tovariši, previdni Nemec, za je naglo potepal z noge.

»Kaj bi se napačili,« je odvrnil narednik Makedonec, orjak, ki mu ni delo preveč dišalo. »Saj se obrivov prvega hangarja ni videti, ki je komaj dvajset korakov od nas. Čakamo lahko vsaj do poldne, da se dvigne ta gosta megla.«

Pritrdili smo mu in naš pilot si je zopet prižgal cigareto.

Saj vem, da danes ne bo letanja, toda zaradi reda bi bilo dobro, da izvlečete letala.

glavami za hip v oglušujoč ropot in nato zopet pojemalo, dokler ni končno popolnoma utihnilo.

Spogledali smo se presenečeni. Letec avijon v tej megli! Odkod neki prihaja, smo vpraševali drug drugega. Iz Kraljeva? Mostarja? Skoplja?

»Najbrže iz Skoplja,« se je nenadoma spomnil naš pilot - narednik. »Slišal sem včeraj, da odpotuje danes od tam neki kapetan z aeroplanom Bregnet XIX. na naš aerodrom.«

»Toda kako je to, da mu ni naša meteorološka stanica pravočasno javila, da imamo meglo?« sem vprašal.

»Najbrže se je bil dvignil v zrak, ko je bila pri nas še popolna tema, pa so naši zamudili s telegrafiranjem,« je odvrnil narednik.

»Kako bo neki pristal?« je vprašal Nemec, ki je bil prei pohodil ogorek cigarete.

»Najbolje da odleti na najbližji aerodrom recimo v Zemun,« je dejal Makedonec.

»Če pa je tudi tam megla?« je vprašal Nemec.

»Najbrže nima dovolj bencina, da bi mogel leteti še dve uri,« je pripomnil narednik.

V tem je zopet zabrenčal zrakoplov nad našimi glavami.

»Kako dobro pozna teren!« smo se začudili. »Vrnil se je točno nad letališče. Izborjen navigator!«

V megli se je zasvetila raketa, majhna rdečkasta lučka, ki pa ni letela visoko in je skoro ugasnila. Nato smo slišali pok.

Čez nekaj časa je zopet zabrenčal motor nad našimi glavami. Kakih deset raket je hkratu švignilo v zrak. Slišati je bilo pokanje pri njihovem izsreljevanju, toda megla je bila tako gosta, da smo jedva videli njih svedikanje.

»Te rakete so brez haska,« je dejal narednik. »Možje v avijonu jih gotovo ne vidijo. Preslaboten ogenj za to meglo.«

»Kako bo pristal avijon?« je izpraševal Nemec. »Saj se bo orej razbil na starih kakega hangarja.«

Občirji z raketi in pištolami so se približali našemu mestu. Jedva smo jih videli skozi meglo, čeprav so bili komaj pet in dvajset korakov od nas. Pač pa smo slišali njihova rezka povečanja.

Zopet je pribrenčal zrakoplov nad vzletališče. Nemec je pogledal na uro in pripomnil: »Petnajst minut že išče, kako bi pristal. Če bo še dolgo odlašal, mu bo zmanjkalo bencina.«

»Bolje je, da čaka do zadnjega,« je

obiskovalcev gledališča se je slednjič tako skrčilo, da je Bakerjeva raje ostala doma, kakor da bi prišla na oder. Njeno berlinsko gostovanje je s tem verjetno končano za vselej.

Francozi so dobili ministra za sport

Med voditelji francoskega sporta se je že več let gojila želja, naj bi pariška vlada posvetila svojo pozornost in izkazala sportu svojo naklonjenost s tem, da bi ustanovila portfelj sportnega ministra. V novem Poincaréjevem ministristvu je bilo tej želji ustrezno, seveda v omejeni meri: vlada je predvidela mesto sportnega ministra z značajem državnega podtajnika. To tajništvo bo imelo nalogo baviti se s telesno kulturo. Prvi sportni minister je postal poslanec Henry Paté. Njegovo imenovanje je izzvalo v krogih francoskih sportnikov splošno zadovoljstvo. Poincaré pa si je s tem aktom pridobil med sportniki še večje simpatije.

Štiri na smrt obsojene ženske

Čakajo ta čas na Francoskem svoje usode. — Prva (od zgoraj navzdol) je Slovenka Pepca Kureševa, ki je bila obtožena umora male Carmen Buriaux. — Druga, Marie-Anne David, je bila obsojena, ker je zadavila neko deklico. Tretja, Blanche Vabre, je umorila z nožem svojega 14-letnega pastorka Cetrta, Juliette Brucy, je zadušila s plinom svojega moža, ker se je hotela polastiti zavarovalnine v znesku 10.000 frankov.

Dva duelanta - eden mrtev

Dvoboj na pištole je prišel precej iz mode in se ne ponavlja več tako često kakor pred sto ali petdesetimi leti. Vendar pa se tu in tam še najdeti dva, ki se pomerita iz lica v lice in obračunata med sabo. Takšna dva sta bila ravnatelj Splošne kreditne banke v Varšavi, Zawadski in Wojtkiewicz, urednik dnevnika »Kurjer Warszawski«.

Med njima je nastalo tako razmerje, da sta si napovedala dvoboj. Ta je postal usodepoln za bančnega ravnatelja, ki je bil smrtno ranjen. Kaj pa je bil prav za prav vzrok krvavega obračuna, ne ve nihče. Z ozirom na visoki socialni položaj obeh dvobojevalcev se v varšavski družbi govorje vse močje reči, pravi razlogi pa le niso znani. Z Zawadski je bil v varšavskem bančnem svetu jako znana osebnost. Njegov oče je bil avstrijski general, on sam je pa med vojno služil v avstro-ogrski armadi, Z ozirom na Zawadski

ga smrt zahteva varšvsko časopisje od vlade, da izda snošno dvobojevalno prepoved, ki bo take obračune za vselej izključila.

Vladarji na potovanju

Španska kraljica je bila na obiskih v Londonu. Od tam se je že odpeljala v Pariz.

Izrez lobanje v 30 sekundah

V Washingtonu zbuja veliko pozornost nov kirurški pripomoček, stroj za lobanjske operacije, ki izreže v 30 sekundah lahko 2 in pol cm dolgo in široko kost. Priprava je zelo praktična in se bo odslej stalno uporabljala pri izrezih lobanje. Stroj je izum nekega Ernesta Williamsa, ki se nadeja, da bo pripravo tako izpopolnil, da bo služila tudi za spajanje razbitih ponvic.

Trepanator bo deloval z električnim pogonom. Jermen bo obračal krožno žago, ki bo napravila 2000 obratov na minuto. Kakor zatrijuje izumitelj, njegova naprava izključuje morebitne abscese, ki se časih pojavijo po nevarnih operacijah na glavi. Williams je po poklicu inženjer, ne kirurg, toda njegov stroj so kirurgi večkrat preizkusili in ga priporočajo, češ da se z njim začneja nova doba ranocelniške obrti.

Ne hvali dneva pred večerom... »Včeraj sem bila v razstavi. Vaše slike, g. Čopič, so zares edine, ki si jih more človek ogledati...« »Preveč ste ljubezni!« »Pred drugimi je bilo namreč vedno preveč ljudi.«

Opozorilo!

Opozorjamo vse naše dosedanje igralce ter vse one, ki nameravajo v prihodnjem kolu drž. razredne loterije igrati, da pridejo srečke novega kola okrog 12. t. m. v promet. I. žrebanje se bo vršilo šele 7. januarja 1929. Časa za naročanje je torej še dovolj.

Prihodnji teden bomo priložili vsem večjim slovenskim listom naše naročilne dopisnice, tako da bo lahko vsakdo naročil srečke pri nas, ki nudimo svojim igralcem največje ugodnosti. Srečke bomo razpošiljali naročnikom pravočasno, tako da bodo lahko z njimi obdarili svojece na sveti večer. Prosimo vsakogar, da nas poveri z zaupanjem ter da naroči srečke pri domačem zavodu, pooblaščenim razpošiljalnici srečk drž. razr. loterije

Zadružni hranilnici, r. z. z. o. z., Lju'ljana, Sv. Petra cesta 19.

odvrnil narednik. »Kajti vreme se lahko vendarle še kako izpremeni, za pristajanje v megli ima pa še vedno dovolj časa, tudi ko mu poide bencin.«

Umolknili smo in prisluškovali v nepopisni napetosti. Ko je znova priletel zrakoplov nad naše glave, smo spoznali po brenčanju motorja, da ne leti več kot trideset metrov visoko.

Nova salva raket je zagrmela v zrak. Toda megla je že na nekaj metrov udarila moč njihove svetlobe.

Molčali smo in poslušali. Besede so bile nepotrebne, ker smo čutili, da imamo iste misli. Nevidna moč je polagoma presadila naše duše v telo moža, ki je sedel v zrakoplovu in obupno iskal, kako bi mogel pristati. Ve, da je blizu prav blizu pristan, ve, da pošluha njegovo kroženje nešteto ljudi, ki pazijo z nestrpnostjo na vsako njegovo kretanje — in vendar pristati ne more, ne sme.

Poslušamo. Ko znova začujemo anar. spoznamo, da je pilot zmanjšal plin do skrajne možnosti. Stedi z gorivom. Čutimo, da je popolnoma miren in hladno prevdaren. Ali se bo rešil?

Avijon kroži že cele pol ure nad našimi glavami. Delati mora precej velike kroge, ker ne slišimo več po več minut njegovega brenčanja. Sedaj po-

magamo vsi, da bi mu kako dali znak, kje naj pristane. Valimo sode bencina ter ga zažigamo v velikih posodah. Toda megla je tako gosta, da je sij plamena v njej brez moči. Aparat leti še tako nizko nad našimi glavami, da se bojimo, da ne bi zadel v streho kakega hangarja.

Tedaj nenadoma vzklikne eden mehanikarjev: »Glejte, hangarji se že vidijo!«

Pogledamo. Res, prikazovali so se obrisi najbližjih stavb. Upanje v nas raste.

Ko prileti avijon znova nad aerodrom, so se hangarji zopet zavili v meglo. Pač pa je bilo videti neke na vzletališčem svetlejšo jaso. Dobro znamenje. V meglo je prišlo gibanje in sedaj se valji z aerodroma.

Tri četrte ure že kroži avijon nad našimi glavami. Leti s skrajnim »relantom«. Vemo, da mora imeti jedva še za par minut goriva v rezervarijih. Kaj potem?

Svetla jasa nad vzletališčem se za hip še bolj razsvetli. Solnce predere gosto meglo in posije na velik del vzletališča.

Od napetega pričakovanja nam zastaja sapa. Prisluškujemo tenko.

Tedaj zaropote motor nad našimi

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzne naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvu, kase, *Donnelly Ltd Ltd*.
Brzljavke: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040 2457 2548 Interurban 2706 2804

Radio

Izveček iz programov

LJUBLJANA (577 m 4 kw), ZAGREB (309 m 0.7 kw), PRAGA (349 m 5 kw), BRNO (441 m 3 kw), VARSAVA (1111 m 10 kw), BERLIN (484 m 4 kw), FRANKFURT (428 m 4 kw), LANGENBERG (469 m 20 kw), STUTTGART (380 m 4 kw), DUNAJ (517 m 15 kw), LONDON (Davenport 1604 m 25 kw), RIM (448 m 12 kw), BUDIMPEŠTA (558 m 20 kw), STOCKHOLM (Motala 1380 m 30 kw)

Petek, 7. decembra

LJUBLJANA 12.30. Reproducira glasba in borzne vesti. — 18.30. Predavanje o gospodinjstvu. — 19. Francosčina. — 19.30. Varstvo spomenikov. (Predava dr. Stele). — 20. Venec izbranih Marijinih pesmi (Poje pevsko društvo Ljubljana, vmesne speve pa ga Čadeževa). — Koncert radio-orkestra. — ZAGREB 17.15. Popoldanski koncert. — 20.35. Večer Bore Stankovića in članov zagrebskega Narodnega gledališča. — PRAGA 16.30. Koncert komorne glasbe. — 19.30. Dramski večer in koncert lahke glasbe. — BRNO 16.30. Komorna glasba iz Prage. — 19. Koncert godbe na pihala. — 20. Prens programa iz Prage. — VARSAVA 15. Večerni koncert. — 20.15. Prens iz filharmonije. — Beethovnova »Missa solenne«. — DUNAJ 11. Dopoldanski koncert. — 16. Koncert orkestra. — 17.30. Glasbena akademija. — 19.30. Prosto za prenos. — 21. Komorna glasba godbe na pihala. — 22.15. Poljuden orkestralni koncert. — BERLIN 17. Koncert orkestra. — 20. Literarni večer. — 21.30. Koncert Mozartovih pesmi. — FRANKFURT 20. Prens simfonije koncerta iz Stuttgarta. — Moderni plesi. — LANGENBERG 17.45. Koncert orkestra. — 20.30. Koncert pevskega zbora in orkestra. — STUTTGART 20. Simfonični koncert filharmoničnega orkestra. — BUDIMPEŠTA 17.45. Odlomki iz operet. — 20.30. Lahka glasba. — Slavnostni koncert madžarske pevske zveze. — Ciganska godba. — LONDON 19.45. Schubertove klavirske skladbe. — 20.45. Mešan večer. — 21.30. Prens orgelskega koncerta iz Liverpoola. — 22.35. Orkestralni koncert. — RIM 20.45. Vokalni in instrumentalni koncert. — STOCKHOLM 18.20. Godba na harmoniko. — 20.15. Koncert Nielsenovih skladb.

Sobota, 8. decembra

LJUBLJANA 8. Predavanje o umetnih gnojilih. — 9.30. Prens cerkvene glasbe iz stolnice. — 11. Radio-orkester. — 15. Reproducira glasba. — 16. Radio-orkester. — 17. Pevski kvartet »Ljubljane« poje narodne pesmi. — 18. Teofilski: misterij v 2 dejanjih. — 19. Predavanje o delavskem zavarovanju. — 19.30. Psihoanaliza vsakdanjega življenja (Predavanje). — 20. Koncert skladb za čelo. (Haydn, Rubinstein, Goens, Popper). — Vesele zgodbe in koncert radio-orkestra. — ZAGREB 17.30. Popoldanski pevski koncert. — 19.45. Ivanu Cankarju v spomin (Hinko Nučič). — 20.15. Prens simfonije koncerta iz Oslje. — PRAGA 16.30. Popoldanski koncert. — 18. Glasbeni program za mladino. — 19. Lahka glasba. — 20. Zabaven večer. — 21.15. Prens iz Bratislave: opera »Iskalci biserov«. — BRNO 16.30. Koncert iz Prage. — 19. Poljudne pevske in orkestralne skladbe. — 21.15. Dramski večer in koncert lahke glasbe. — VARSAVA 15.15. Prens oratorijskega koncerta iz filharmonije.

NA VRHUNCU STOJE NOGA VICE Z ŽIGOM: »KLJUČ«

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

glavami, zavozijo mimo nas in hipoma zagledamo avijon čisto nizko, ko je bas prešel v svetlo jaso. Pilot sedi v njem nepremično in vodi aparat z veliko sigurnostjo. Njegov spremljevalec se sklanja od zadaj prav do njega, kot da bi mu govoril nekaj na uho.

To je bil le hipoc. Nato avijon zopet izgine v meglo, ki oglušči kmalu tudi brenčanje motorja.

Spogledamo se. Kaj ne misli pristati? Megla se je zopet začela zgrinjati nad svetlo jaso, toda preden jo je popolnoma prekrila, je zaropotal v zraku motor in avijon se je prikazal nenadoma s povsem nepričakovane strani le nekaj metrov nad zemljo. Letel je z majhno hitrostjo, ki je še vedno pojemale in preden je še megla popolnoma zakrnila svetlo jaso, se je z največjo natančnostjo spustil na zemljo, brzel po njej še nekaj metrov in nato obstal na mestu. Pilot je ustavil motor in skočil iz avijona. Bil je kapetan R. iz Skoplja. Ko sem šel mimo gruča čestitajočih mu oficirjev, sem ga slišal, kako je dejal z veseljem glasom: »Torej zvečer pri »Kraljici Mariji«, kaj ne?« Poleg njega, v ozadju je stal njegov spremljevalec, mehaničar, bled kot smrt. V rezervoarjih njegovega avijona ni bilo niti kapljice bencina več.

20.30. Operetni večer. — DUNAJ 11. Dopoldanski koncert. — 16.30. Koncert orkestra. — 18.15. Koncert komorne glasbe. — 20.20. Granichstaedtenova opereta »Na povelje vojvodinje«. — BERLIN 17. Koncert orkestra. — 20. Prens koncerta iz Magdeburga. — FRANKFURT 20.15. Dramski večer in koncert lahke glasbe. — LANGENBERG 17.45. Orkestralni koncert. — 18.50. Kanarčki pred mikrofonom. — 20. Zabaven večer in lahka glasba. — STUTTGART 20.15. Pevski koncert. — BUDIMPEŠTA 12.10. Koncert orkestra in solistov. — 17. Popoldanski koncert. — 19.30. Dramski večer in salonski koncert. — LONDON 19.45. Schubertove klavirske skladbe. — 20.15. Lahka glasba. — 20.45. Mešan večer. — 22.35. Koncertni večer. — RIM 17.20. Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.45. Odlomki iz Meyerbeerjeve opere »Hugonoti« in Rossinijeve opere »Seviljski brivec«. — STOCKHOLM 18.45. Kabaretni večer. — 19.30. Händlov oratorij »Mesija«.

Sokol

Velik program GSŽ za zimsko sezono in bodoče leto

Pretekli mesec se je vršila v Kranju seja zbora društvenih načelnikov in načelnic, na kateri so se storišni važni sklepi, kako dvigniti delo v sokolskih telovadnicah. Sestavil se je delovni program za 1929, ki obsega smučarske tekme v mesecu januarju ali februarju, dalje župni zlet članstva in naraščanja v poljeu ter na jesen tekme na orodju in v lahki atletiki. Tako bodo člani in naraščajoči vse leto zaposleni v vseh panogah telesne vzgoje.

Naslednje nedelje pa se je vršila seja župnega odbora, ki so se je udeležili delegati društev Bohinjska, Bistrica, Jesenice, Koroška Bela, Javornik, Kranj, Radovljica, Stražišče, Skofja Loka, Trzin in Železniki. Odbor je odobril vse sklepe župnega prednajoškega zbora. Vsi župni funkcionarji so podali izčrpana poročila, iz katerih je razvidno, da je delovanje nekaterih društev prav razveseljivo. Posebno točno in izčrpno poročilo je podal župni tehnični nadzornik br. Sušnik iz Jesenic Posnemup, da so prve župne smučarske tekme, ki so se preteklo zimo vršile v Mojs strani, nudile prav zadovoljive rezultate. Na župnem zletu, ki se je vršil v Radovljici, je nastopilo pri javni telovadbi 313 oseb več kakor lani. Pri župnih lahkoatletskih tekmah v Kranju je tekmovalo 87 oseb članstva in naraščanja. Naraslo je v župi število telovadcev, telovadk, moškega naraščanja in moške dece, nazadnje je le ženski naraščal iz statističnih podatkov, ki jih je predložil, je posneti, da telovadci v župnih GSŽ letos 118 oseb več kakor lani. Napredovala so društva: Bohinjska Bistrica, Dražgoše, Gorenja vas, Poljane, Jesenice, Koroška Bela-Javornik, Kranj, Stražišče, Skofja Loka in Železniki. Da pa se dvigne delovanje društev, se sklene soglasno, da se nabavita dva prapora kot prehodni darili in sicer eden za člane in članice, drugi za moški in ženski naraščaj. Prehodno darilo si priporoči za eno leto ono društvo, ki postavi k župnim tekmam največ in najboljših tekmovalcev in tekmovalke. Sestavi se pravilnik in se v to svrhu sestane posebna komisija.

Iz poročil, ki so bila prečitana, je razvidno, da vlada skoraj v vseh društvih GSŽ izredno veliko zanimanje za smučarstvo, ki je najbolj priljubljena panoga zimskega sporta. V večini društev so se že osnovali zimsko-sportni odseki, ki štejejo že nad 180 smučarjev ne vstevši naraščaja in onih bratov in sester, ki se že dalje časa udeležujejo pri JZSS. Sedež zimsko-sportnega delovanja bo na Jesenicah, kjer se je že sestavil ZS tehnični odsek Sklene se soglasno, da se bodo to zimo januarja ali februarja vršile župne smučarske tekme v Mojs strani. Za tekme vlada po vseh društvih GSŽ izredno veliko zanimanje. Nadalje se je sklenilo, da se bodo v bodoče sokolske smučarske tekme vršile v raznih krajih Gorenjske izmenično, predvsem tam, kjer obstajajo sokolska društva, dalje tam, kjer bodo snežne razmere najbolj ugodne in kjer bodo lokalni faktorji nudili najboljše pogoje za tekme (dobro organizacijo in zmerne cene v gostinlah in hotelih). Sklenilo se je tudi razvijati v Sloveniji propagando, da se smuški odseki osnujejo v vseh onih sokolskih društvih, v katerih je vsaj 10 članov-smučarjev, kakor je to v COS. Glede odnošajev napram JZSS, odnosno smučarskemu klubu Ljubljana, so bili delegati mnenja, da bodo ti od sokolske strani tudi v bodoče korektni in da vodstvo GSŽ, v kolikor je kompetentno, ne bo oviralo svojega članstva; ako se hoče udeleževati pri JZSS. Vsem onim sokolskim društvom, ki še nimajo svojih smučarskih odsekov, župno vodstvo priporoča, da jih čimprej osnujejo. Onim društvom, kojih članstvo se vežba v smučarstvu pri JZSS, se pa priporoča, da jih društva vodijo tudi v svoji evidenci, ter se jih bo pri sokolskih smučarskih tekmah pozvalo, da nastopajo kot tekmovalci, sodniki, merilci, kontrolni organi in reditelji.

Iz teh sklepov je razvidno, da Sokolstvo hoče storiti vse, da se bo mogla mladina nemoteno udeleževati povsod v tej lepi panogi zimskega sporta. Mladina se bo lahko udeleževala pri trenajzih in tekmah JZSS, ako bo tam verifikirana in ako bo JZSS na to pristal. Kadar pa se bodo vršile sokolske smučarske tekme, bo mladina nastopala pod sokolskim praporom. Vse končno veljavne odločitve v sokolskih smučarskih zadevah bo reševal na svoji seji dne 15. decembra v Ljubljani zbor župnih načelnikov in načelnic JSS ter bo dal sokolskim župam in društvom vsa navodila. Pred vsem je važno, da se domeni glede velikih prireditev, da bi jih ne bilo več na eni in isti dan ter se bodo storili tudi koraki pri merodajnih faktorjih za ugodne vozne cene in za uvedbo posebnih vlakov v sobotah, nedeljah in praznikih spoznamo z vodstvom JZSS.

VAGONETE

od 4 m in

poljske tračnice

1000 m, nove ali stare, kupim. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Tračnice«.

Naši onstran granic

— Voljaško vežbanje avangardistov. Dne 21. t. m. zvečer ob pol 8. so zapeli v Pazinu zvonovi, kar je pomenilo mobilizacijski poziv. Nemudoma so se zbrali vsi miličarji in centuriji avangardistov. Na trgu so jih razvrstili, na kar so odkorakali iz mesta. Vrnili so se čez dobro uro. Tržaški avangardistični oddelek so napravili izlete na graškiški morški breg in na Kras, kjer so imeli taktično vežbanje. Sedaj se prične vežbanje smučarjev po triglavskem pogorju. V januarju bodo razpisane tekme. »Mladina mora dobiti ljubezen do gorovja, pripraviti se mora fizično in duševno na naloge, ki jo čakajo.«

— Preskrba Trsta z mlekom. Trst rabi dnevno do 600 hektolitrov mleka. Iz tržaške pokrajine. Furlanije in Istre pride v Trst mleka 550 hl. primarniklaj dovažja mlekarna Sorensineje iz Lombardije. Prof. Coccaencich od kmetijskega urada v Postolmi pravi v svojem članku v »Piccolu« da le nakupna cena mleka na deželi tako nizka, da se ne splača držati krave, zato pa se število mlečne živine krči. Ta cena bi se morala povisati in rešila bi se preskrba Trsta z mlekom. Slovenski nacionalisti na delajo po mnenju prof. Coccaencicha z vsilo na to, da bi kmetije obubožali in toliko bolj sovražili Italijo.

— Kolonizacija. Direktor lista »Giornale d'Italia« Virginio Gaída je zaključil svoje dolge članke o položaju na meji z zahtevo kolonizacije. »Gospodarska odrešitev Krasa odpira pot najvažnejši nacionalni politiki: kolonizaciji. Z obnovljenim in poživljenim te zapuščene pokrajine se napravi prostora za mnoge tisoče novih poljedelcev. Novi kmetovalci bodo Italijani. Potrebno je, da se naselijo solidni mirni in zvesti italijanski deželani. vzdolž meje na novo za kulturo pridobljenem teritoriju ne da bi le količkaj odvzeli drugorodnim kmetovalcem. Tržaško fašistično glasilo piše očitno pod vtisom Gidovih člankov tudi o potrebi kolonizacije ob meji. Do tržaškega Krasa ima »Popolo« še nekaj zaupanja, ali ostali kraški del v tržaški provinci le nacionalno in politično nezvest. V tej coni hoče imeti fašistični list italijanske poljedelske skupine sredi »drugorodnega« prebivalstva Rimska vlada obljubila obseminim pokralnam široko gospodarsko pomoč, katere bi se morala izrabiti za naseljevanje furlanskih in beneških kmetovalcev ob meji. Gaída pravi, da kolonizacija ne bo Slovencem ničesar vzela. »Popolo« iz Trieste pa že govori o nezvestem slovenskem prebivalstvu in napoveduje, da se bo fašistični sklep o kolonizaciji izvršil z vso odločnostjo in močjo kar pomeni nasilno razlastitev slovenske posesti.

Užigalnike

Zigosome ali nežigosome in užigalne kamne z ali brez banderola kupujem v vsaki količini. Točne ponudbe na Jugoslovensko Rudolf Mosse d. d., oglasni zavod, Zagreb, Zrinjski trg 20, pod »Užigalci«. 15373-a

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljeni oče, dedek in tast, gospod

Franc Doler c

gostilničar in posestnik

dne 6. decembra 1928 po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažbi sv. vere, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb blagoga pokojnika se vrši v petek 7. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče.

Vrhnika, dne 6. decembra 1928.

Žalujoči rodbini DOLENC, RAMOR.

15.382-a

Vaše roke

ostanejo gladke in bele, niso raskave in nimajo ozeblin, ako jih mažete s kremo

Je fals blanc. Dobi se v lekarni in drogeriji. — Glavno skladišče: parfumerija URAN, Ljubljana. Mestni trg 11. 264

Zahtevajte znamko

„Tretorn“

galoše

in

snežne čevlje.

„Tretorn“

nimajo tekmece.

G'edališke odre

opozarjamo na ljudsko igro

Rokovnači

spisal Fr. Govekar III. Izdaja.

Broširana knjiga velja Din 20.—

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani

234

L. Mikuš

MESTNI TRG STEV. 15

Izbornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Snežne čevlje in galoše

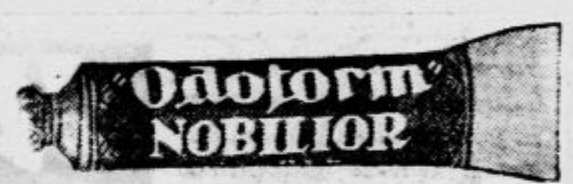
sprejme o popravilu, tvrdka

Matija Trebar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 6 13679

Vaši zobje

ostanejo vedno zdravi in beli, a dih iz ust sveži in prijeten, ako uporabljate

ODOFORM-PASTO za zoba.

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga parfumerija URAN, Ljubljana, Mestni trg 11. 260

Marija Tič

soproga žandar, narednika

dne 5. t. m. po dolgi, mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspa.

Pogreb drage pokojnice se vrši v petek, dne 7. decembra 1928 ob 2. uri pop. od doma žalosti, Gregorčičeva ulica št. 5, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 6. dec. 1928.

Josip Tič, soprog. Iida, Feliks, Rale otroci, in vsi ostali sorodniki.

Za pranje lica

Vam največ koristi blago

Lilijno milo s sliko opati-

ce. Dobi se povsod.

Glavno skladišče:

Parfumerija URAN

Ljubljana, Mestni trg 11.

UPRAVITELJA

sprejme spedijsko podjetje v Sloveniji. Vpoštevamo samo prvovrstne moči, popolnoma verzirane v mednarodnem prometu, večje v nemški in naši korespondenci, ki morajo biti dobri akviziterji. Prednost imajo naši državljani, specijelno Slovenci. Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Gumdušičeva 11 pod Za 18.227. 15371-a

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, predobri oče, brat, stric in svak, gospod

Alojziji Breščak

trgovec

danes po dolgi, mučni bolezni, previden s svetotajstvi, v 53. letu mirno in Bogu vdano preminul.

Pogreb predragoga pokojnika bo v soboto, dne 8. decembra ob pol 4. uri popoldne iz bolnice usmiljenih bratov v Kandiji na novomeško pokopališče.

Priporočamo ga v spomin in molitev.

Novo mesto, 5. decembra 1928.

Žalujoče rodbine

Breščak - Rifelj - Povh.

15.377-a

Posteljino in namizno perilo

A. & E. Skaberne Ljubljana.

priporoč.

Sinclair Gluck:

Zlati panter

69

Oddahnil sem se in moje oči so se vprašujoče uprle v Natalijo. Prosto dušno mi je vrnila pogled. »Tudi meni se ni nič zgodilo, Jack,« je odgovorila. Začutil sem, kako se mi je pri njenih besedah kamen odvalil od srca.

Kramljala sva. Nazadnje sem poprosil dekletu, naj mi povesta vse, česar še ne vem.

Primaknili sta vsaka svoj stol in me prijeli vsaka za eno roko. »Najprej bi rad vedel« sem vprašal, »kako so te dobili v pesti, Margaret«.

Sestrica je zavihala nos, kar se ji predražestno podalo. »Šla sem v prodajalno, kakor veš, da bi kupila neko darilo. M'nto še nisem bila tam, ki je pristopil k meni Vining in dejal, da ga je gospa Furneajeva poslala za menoj. Rekel je, da se je peljala nekaj naprej, ker je prepovedano z avtomobili čakati pred prodajalnami. On je prišel kakor nalašč mimo; poklicala ga je, opisala me in ga naprosila, naj stopi pome.

Razume se, da nisem ničesar sumila. Ko me je odvel skozi zadnji izhod v neko stransko ulico, sem gledala na vse strani, kje bi bil avto gospe Furneajev. Toda on je ves čas govoril vame. In preden sem vedela kako in kaj, sva stala pred vratci tujega avtomobila in Vining me je potisnil vanj. V vozu me je zgrabil neznan človek ter mi položil roko na usta. Ko smo se odpeljali, sta me zvezala, zamašila mi usta in mi zavezala oči. Naposled so me pripeljali v to strašno hišo, kjer smo morale plesati na njihovih.

Toda ravnali so z menoj dobro, če izvzamem snočno noč. Ves čas sem bila uverjena, da prideš prej ali slej pome.«

Obrnil sem se k Nataliji. »Ali mi boste kdaj odpustili, da sem vas posadil v tistega izvoščaka?« Njen nasmeji mi je bil dovolj značilen odgovor. »Ubogi Larry,« je dejala. »Tisto noč je storil vse, kar je mogel. Toda avto se je ustavil v parku in dva moža sta odprla vrata, še preden sem se utegnla osvestiti. Vaš sluga je izdrl samokres in nekajkrat ustrelil na enega izmed njiju. Toda drugi mu ga je izbil iz roke. Nato sta ga potolkla na tla in ga potegnili iz avtomobila. Jaz sem hotela pobegniti, toda neki tretji neznanec me je dohitel in me zavlekel v drugi avtomobil. Tam so me zvezali in mi zamašili usta ter me spravili v tisto strašno hišo. Vaša sestra je bila izmed prvih, ki sem jih videla tam. Tega, da je vaša sestra, pa seveda nisem slutila. To sem zvedela šele pozneje. Oh, Jack —

Tisti mah je pristopila k nam bolničarka in prijazno, toda odločno povedala dekletoma, da morata iti. Margaret se je sklonila k meni ter me poljubila v Natalijo, čeprav se je muzala od zadrege, se je takisto sklonila k meni in me tasiko poljubila. Nato sta odšli.

Tisti dan in naslednji dan nisem smel sprejeti nikogar več, ker se mi je zvišala temperatura; zdravnik je morda po pravici trdil, da je to krivda mojih prvih obiskovalk.

Toda tretji dan mi je bilo že znatno bolje. Zdravnik mi je povedal, da me lahko prepeljejo na moje lastno stanovanje, kjer mi bo stregla izvežbana bolničarka. Gospa Furneajeva, ki so jo spremenjale Natalija, Margaret in Moore, je vodila selitev. Jaz sem bil tisti dan preveč utrujen, da bi mogel s kom govoriti.

Drugi dan me je posetil Moore. Priscrno sva se pozdravila. Srečna sva bila, da se po tolikih nevarnostih spet vidiva.

Moore mi je jel pripovedovati svoje prigode od tistega dne, ko

so ga bili ujeli. Tudi njega so bili spravili naravnost v hišo orgij na Long Islandu ter ga mučili v sobi glasov. Grdo so morali delati z njim, kakaj videti je bilo, da nerad govori o vse mtem. »Cesar« mu je zadajal vprašanja. Kadar more ni hotel odgovoriti, so spustili v prostor nekakšen plin, ki ga je omamila. Nato so ga predramili in ga zeli spet izpraševati, čeprav se mu je zdelo, da bo vsak trenutek po njem.

Ko so naposled izprevideli, da Moore ne bo ničesar izdal, so mu rekli, da bodo drugič uporabili plin, po katerem se ne bo več zavedel. Toda preden so uresničili to grožnjo, so ga mučitelji vprašali, ali razume kaj o elektrotehnikah.

Moore se je takoj oprijel te bilke. Rekel je, da je inženjer-električar. Tedaj so ga omamili s tistim plinom, ki so ga uporabljali tudi zoper mene. Ko se je zbudil je ležal v celici, v tistem poslopju, kjer so me hoteli usmrtiti. Pozneje so mu zločinci pokazali del stroja, ki je bil spojen z električno pečjo, niso mu pa dovolili, da bi si bil natančneje ogledal napravo in dognal kaj več o smrtonosnih žarkih.

Res se mu je posrečilo, da je izvršil popravila, ki so jih zahtevali od njega. Od tistih dob so ga imeli za hišnega električarja. Čez nekaj dni so mu naročili, naj razpelje tok za osvetljavo neke japonske veselice. V spremstvu svojega čuvarja je smel neovirano hoditi po hiši.

V noči našega naskoka so mu ubili stražarja in Moore se je skril, dokler se mu ni ponudila prilika, da se nam je pridružil in nas posvaril. Po naključju je namreč zasledil ukrepe, ki so bili storjeni, da poženejo hišico v zrak. Če bi bila »cesarjeva« trdnjava napadena, Kos rešetke iz nekega okna te hiše je bil tisto, kar mi je pri razreblju polomilo rebra.

Naročila in vse dopise, kičote se nalih oglašev, je pošiljati na Oglasi od delok Jutra, Ljubljana, Pristojbina. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Use pristojbina je upoda bi obsema s naročilom, a cer na oglašev obročajo človeka račun parke kra ubrsko ljubljana, it nbsz

Mali oglasi, ki služijo s poročevalno in ročaj se ranene občinstva, vaka bresda go par - Naj manjši znesek Din 5 - Pristojbina za šifro Din 5

izbuka, dopisovanja in oglašev trgovskega ali reklamnega načrta: vaka bresda Din 5 - Naj manjši znesek Din 10 - Pristojbina za šifro Din 5

Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov je plačati posebno pristojbino Din 2.—. Za naslove kličite telef. šte. 3492, 2492 ter ekspozituro v Šiški telef. šte. 3203.

Podružnica „Jutra“ v Celju, Kocenova ulica 12. — Telefon 190

Službe dok

Služkinjo
za vro, staro od 30 let naprej, znanje in zanesljivo, sprejem takoj proti dobri plači. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43539

Kuharico
perfektno in samostojno, s dolgotrajnim izkušenjem ter varčno, sprejem takoj ki boljši obitelji. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43495

Knjigoveza
dobro vezirane sprejem takoj. — Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Mariboru pod „Sposoben“. 43470

Pridno natakario
sprejme hotel „Europa“ — Bled. 43395

Tvornica vagonov
v Srem Mitrovici sprejme ključavničarje, ličarje, mizarje in dva strugarja. 43296

Dobrega zidarja
za polaganje opeke v pokaroko po sprejme Franc Zavodnik, pek, mojster v Ljubljani, Florjanska ul. št. 29. 43568

Hišnika
poročnega, brez otrok — sprejem takoj. Vrtarji in zidarji imajo prednost. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43373

Za malo trgovino
sprejem gospoda ali gosposi, ki ima 5—7.000. Dobi takoj službo in stanovanje. Vprašati med 8 in 11. ur v gostini Beli volk. 43593

Natakario
s karjavo takoj sprejem. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43618

Tvornica vagonov
v Smed. Palanki sprejemovizijali in 2. nudi na poštni predal 138 strugarja. 43296

G. Th. Rotman:
Janko in Stanko

7.
»Če bi vsaj vedel, kdo se skriva za vratio« je pomislil Janko. A kmalu nato je prišla kovačeva sestra v kovačnico. Janko, k se stri pojdem in se vrnem šele drevi,« je dejala. »Dobro pazi na dom.« S temi besedami je tudi ona odšla. Zdaj je vzel Janko velik ključ in ga pilil in primerjal toliko časa, da je naposled srknil v ključavnico. Opazno, prav opazno je odprl vrata ... a kaj je bilo to? Pred njim je zevala samo prazna omara.

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

Brivskega vajenca

in hrano in stanovanjem v hiši išče za takoj August Rebič, brivce, Višnja gora 43600

Gospodično
ki igra dobro klavir, sprejem za damsko kapelo. — Zastojnica s dobrim sopranom za solo-pejse naj se oglašja na naslov: Kapelnik Raškaj, Banjaluka, Bona. 43606

Trgovski potniki
Vinski potnik
dobi takoj mesto, s prostim 5-6m. stanovanjem s petikimami in proti fiksnu plači, pri renomirani veletrgovini vina in spiritusov v Ljubljani. V potev pridje le boljše moči, sposome in izvežbane v tej stroki. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro „Vino in spiritusov“. 43536

Potniki
ki obiskujejo priv stranke morajo zaslužiti do 1000 Din tedensko. Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Celju pod „S. 1. decembra“. 43630

Lahek zaslužek
za nabiranje novih naročil za ilustrirani reviji Domačega prijatelja in N. sega obzora, plačano 20 % Lahek zaslužek, posebno za gospe, gospodične in dijakke. — Pojasnila daje uprava na Miklošičevi c. št. 13 med 12. in 13. ur. 43429

Šivilja
ki šiva vse, gre šivat na dom za vsako ceno, samo da je ree dobra hrana. — Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43567

Zastopnike
krajevne in potovalne, za vso Slovenijo sprejme deurni zavod proti visoki v Smed. Palanki sprejemovizijali in 2. nudi na poštni predal 138 strugarja. 43296

G. Th. Rotman:
Janko in Stanko

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

189

Zastopnice

za prejemke šenske higijene sprejemno za Maribor, Celje, Ptuj, Čakovec, Brežice, Jesenice, Kranj in vse druge kraje v Sloveniji, katere bi obiskovale privatnika. Ponudbe pod »Dobro zaslužek« na oglašni oddelku „Jutra“. 43572

General. zastopstvo
veje tu ali izoskake tvrdke sprejem. Ponudbe s potrobnim opisom pod »Trivka 98« na oglašni oddelku „Jutra“. 43598

Pouk
in fletetu
poučevanje dame, gospe in otroke. Nemška konverzacija. Cena nizka. Pisma na vprašanja pod značko »Sabljanje« na oglašni oddelku „Jutra“. 43527

Skladiščnik
zeli službe. Ponudbe pod »Skladiščnik« na oglašni oddelku „Jutra“. 43576

Uradnik
administrativne stroke zeli stalne službe. — Prevzame tudi nadziralstvo, kakoga večjega obrata. Za vestno službo lahke položajgarancije. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro »Administrators«. 43580

Vojaško uniformo
»djačko«, novo, poceni prodam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43593

Puhasto perje
raspoložim po povzetju najmanj 5 kg po Din 38 kg — Iskoristi priliko. Izkupil traja zaloga L. Brozović, Zagreb Hlica 82 kemična čistilnica perja 189

Pozor!
Volno in bombast kupite najceneje pri trčiki Karl Prelog, Ljubljana Stari trg št. 12 in Zidovska ulica 4

Zahtevajte brezplačen cenik ur
Na odplati in za gotovno. Odplati KD II Kraja Petra 64. Beograd 41624

Koks
uh. po 80 Din 100 kg — vedno v salogi v mestni olinari. 261

Novost!
Akordna reklama
Poslajte znamke za po-nudbo. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43564

Dame
izrabite priliko za nakup parmerije svetovnoznanih trvd. — 15 % povratom, ki vam je tudi do 31. dec. O. Fettesh, Frankheim v Ljubljani (nasproti Zvezde) 43008

Jedilno opravo
novo, hrastovo, prodam. — Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43603

Perje

zokotja, purje in gospe, naravno in s strojem šišano dobavljajo v vsaki množini E. Vajda Čakovec Marjmurje. Telefon 50 & 51 229

Okraske za božično drevo in razglednice
na delabo in drobno ceneje kot povod drugod 18078

Moško kolo
postelja, iz mehkega in trdega lesa, spalnica iz trdega lesa, omare, mize in kuhinjske oprave napredaj. — Popp. Maribor, Koroska cesta, 31. 43628

Radia
Idealno darilo
za odraslega dijaka je Rumkorl aparat za Geislerjevimi cevni Na ogled v Florjanski ulici št. 17/II. 43522

Avtobuse
td izdeluje točno solidno n po konkur-neni ceni Ferio Laznik strojno kolo-tivo, Radbe. 267

Fiat 509
štiriseden — zelo malo rabljen, v jako dobrem stanju, s popolnoma novo pnevmatikom in več rezervami prodam proti takojšnemu plačilu ali pa na obroke. Ponudbe na poštni predal 110, Ljubljana 43582

Plašč
»koro nov in zračno 24 X 24, za motorno kolo prodam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43605

Pohištvo
zelo malo rabljena, krasno impozantno delo, pali-ander les, za polovično ceno napredaj. Na ogled v mizar. delavnici Rojina, Kola dvorska ulica 8 43618

Jedilna soba
Po zelo niski ceni prodam 2 novi postelji, 2 nočni omari in peho. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“ 43571

Oblačila
Obleko
staro, moško in žensko prodam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43528

Stavbno parcelo
kupim ob Dunajski cesti ali za Bežigradom Čenjene. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“ pod »Parcela 133«. 43585

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritlikin, z električno takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43596

Pridelki
Čebulo, beli fižol in zgodnji krompir
kupujem v večjih količinah. Dušan Gnjatič, Zemun, Kralja Petra 53. 43563

Kupim
Pločevinast dimnik
do 15 m visok, 30—35 cm v premeru, dobro ohranjen, kupim, Ponudbe na naslov: »Tovarna«, Ljubljana, poštni predal 129. 43538

Ročni vozček
dvokolesni, dobro ohranjen in močan, kupimo — Ponudbe z navdno ceno na »lojviti na oglašni oddelku „Jutra“ pod »Vozček 53«. 43433

Angoro mačko
mlado, kupim. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod značko »Angora«. 43570

Konital
Kdo posodi
za dobo 6 mesecev 25.000 Din proti plačilu provizije ter vsiljih obresti Čenjene. Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro »Popovma varno«. 43481

Vodilo trgovine
v prometni ulici Celja sprejem v prometni ulici žensko in moško blago. Bil bi istočasno družabnik — Potreben kapital od 50 do 100.000 Din. ali pa porok. Pisma ponudbe pod šifro »Družabnik« na podružnico „Jutra“ v Celju 43623

la bukova drva
»aha in pol-aha, kupim mnogo množino. Fikane ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod »Parcela 133«. 43585

Orehovih hlodov
3 vagona na postaji Šiška in Radobova vas, prodaja. — Gradac Dolenjako. 43575

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritlikin, z električno takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43596

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritlikin, z električno takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43596

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritlikin, z električno takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43596

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritlikin, z električno takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43596

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritlikin, z električno takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku „Jutra“. 43596

Stanovanje

3 sob in kuhinje, z električno razsvetljavo želi s 1. januarjem boljši zakonski par brez otrok. — Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro »Blizu centra«. 43552

Lokali
Trgovino
z mehanim bagom, v ljubljanski okolici, staro in dobro vpetljano, s zalogo in inventarjem prodam. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43540

Lokal v Mariboru
primeren za pizarno, bolj na prometnem prostoru želimo za takoj ali nekoliko pozneje. Ponudbe na podružnico „Jutra“ v Celju pod »št. 1900«. 43535

Prazno sobo
z električno razsvetljavo, parketirano in s posebnim vohom takoj oddam. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43548

Lepo sobo
vso okrho oddam 1 ali 2 gosposicam na Zrinkega cesti 6/II — levo 43499

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Opremljeno sobico
s posebnim vohom in električno takoj oddam. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“. 43583

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Opremljeno sobico
s posebnim vohom in električno takoj oddam. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“. 43583

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Opremljeno sobico
s posebnim vohom in električno takoj oddam. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“. 43583

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Opremljeno sobico
s posebnim vohom in električno takoj oddam. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“. 43583

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Opremljeno sobico
s posebnim vohom in električno takoj oddam. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“. 43583

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Opremljeno sobico
s posebnim vohom in električno takoj oddam. Naslov v oglašni oddelku „Jutra“. 43583

Sobo
prazno ali opremljeno, ev. s souporabo kuhinje oddam. Informacije: Singer, Selenburgova 3. 43586

Sobo
prazno ali opremljeno oddam v bližini šentpetrske cerkve. Naslov pove oglašni oddelku „Jutra“. 43589

Stanovanje

3 sob in kuhinje, z električno razsvetljavo želi s 1. januarjem boljši zakonski par brez otrok. — Ponudbe na oglašni oddelku „Jutra“ pod šifro »Blizu centra«. 43552

Lokali
Trgovino
z mehanim bagom, v ljubljanski okolici, staro in dobro vpetljano, s zalogo in inventarjem prodam. Naslov